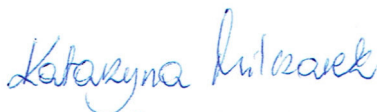


**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KÓRNIK**

opracowanie:

mgr inż. Katarzyna Milczarek



Katarzyna Milczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Poznań, 23 lutego 2022 r.



SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne	4
1.2. Wykorzystane materiały i metody pracy.....	5
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ...	7
2.1. Cel opracowania projektu zmiany studium.....	7
2.2. Informacje zawarte w projekcie zmiany studium.....	7
3. INFORMACJE O POWIĄZANIACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
4. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	8
4.1. Zasoby i walory środowiska przyrodniczego.....	8
4.1.1. Położenie obszaru objętego zmianą studium	8
4.1.2. Ukształtowanie terenu	9
4.1.3. Budowa geologiczna, surowce naturalne	10
4.1.4. Wody powierzchniowe.....	10
4.1.5. Wody podziemne.....	13
4.1.6. Gleby.....	14
4.1.7. Klimat lokalny	15
4.1.8. Szata roślinna, świat zwierząt	15
4.1.9. Formy ochrony przyrody.....	16
4.1.10. Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione.....	21
4.2. Stan jakości środowiska.....	21
4.2.1. Stan higieny atmosfery	21
4.2.2. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych.....	23
4.2.3. Klimat akustyczny.....	26
4.2.4. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące	29
4.2.5. Gospodarka odpadami	30
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	30
6. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM.....	31
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM	32
8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	36
8.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	36
8.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko i poszczególne jego elementy, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	42
8.2.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	42
8.2.2. Oddziaływanie na krajobraz	43
8.2.3. Oddziaływanie na powietrze.....	44
8.2.4. Oddziaływanie na klimat.....	44
8.2.5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	45
8.2.6. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	47
8.2.7. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny	48
8.2.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	51

8.2.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne	52
8.2.10. Skutki oddziaływania projektu zmiany studium na całokształt środowiska przyrodniczego	52
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM.....	53
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	54
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	55
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM.....	55
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	56

1. WPROWADZENIE

1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kórnik, zwanego w dalszej części opracowania „projektem zmiany studium”.

Projekt sporządzany jest na podstawie:

- uchwały nr XXII/278/2016 Rady Miasta i Gminy Kórnik z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kórnik, ze zmianą obejmującą obszar obrębów Czołowo, Konarskie, Radzewo, Czmoniec, Czmoń i Błażejewko,
- uchwały nr XXVII/326/2016 Rady Miasta i Gminy Kórnik z dnia 26 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Kórnik, ze zmianą obejmującą północny zachód gminy, tj. obszar obrębów: Koninko, Szczytniki, Kamionki, Bnin oraz części obrębów Żniki, Gądky, Borówiec, Skrzynki, Kórnik, Biernatki – jezioro i Dziecmierowo na zachód od trasy S11.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.). Zgodnie z art. 46 pkt 1 ww. ustawy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tj. postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków jego realizacji. Wynikiem tego postępowania i jednym z jego elementów jest dokument pod nazwą „Prognoza oddziaływania na środowisko”.

Potrzeba sporządzenia prognozy do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika także z art. 51 ust. 1 wspomnianej ustawy. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Ponadto, prognoza powinna określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza powinna przedstawiać również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r., informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy, tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu.

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena najbardziej prawdopodobnych środowiskowych skutków realizacji ustaleń zmiany studium oraz wynikających z niej form zagospodarowania terenów. Prognoza określa wzajemne relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie zmiany studium kierunkami rozwoju przestrzennego gminy, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Wskazano również możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających szkodliwe oddziaływanie na środowisko, mogących wynikać z realizacji ustaleń zmiany studium oraz sformułowano propozycje innych, niż w przedstawionym i opiniowanym projekcie, ustaleń sprzyjających ochronie środowiska.

W prognozie analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie zmiany studium (część tekstowa) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały.

Prognoza staje się dokumentem z chwilą jej wyłożenia do publicznego wglądu na okres 21 dni łącznie z projektem zmiany studium, po uprzednim ogłoszeniu w miejscowej prasie. Przy wyłożeniu, projekt zmiany studium i prognoza są przedmiotem społecznej oceny, a ustalenia prognozy mogą mieć bezpośredni wpływ na decyzje Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia zmiany studium.

1.2. Wykorzystane materiały i metody pracy

W prognozie uwzględniono wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów szczególnych. Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

1) Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Kórnik na lata 2017 – 2020, z perspektywą na lata 2021 – 2024, Ecoekspertyzy, Kórnik, 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967),
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik, 2013 r.,
- Głosińska E., 2013, Pokrycie terenów zalewowych rzeki Warty i poziom ryzyka powodziowego gmin powiatu poznańskiego,
- Gumiński R., 1951, Meteorologia i klimatologia dla rolników, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa,
- Kondracki J., 2002, Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
- Mikołajków J., Sadurski A., red., 2017, Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa,
- Matuszkiewicz J. M., 2008, Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa,
- Paczyński B. red., 1995, Atlas Hydrogeologiczny Polski, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa,
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000,
- Mapa topograficzna w skali 1:10 000;

2) Strony internetowe:

- <http://mapy.geoportal.gov.pl>,
- <http://kornik.e-mapa.net/>,
- <https://www2.kornik.pl/>,
- <http://www.bip.powiat.poznan.pl/>,
- <http://geoportal.kzgw.gov.pl>,
- <http://poznan.rzgw.gov.pl>,
- <http://mjwp.gios.gov.pl>,
- <http://poznan.wios.gov.pl>,
- <http://www.psh.gov.pl>,
- <http://www.pgi.gov.pl>,
- <http://www.gddkia.gov.pl>,
- <http://wzdw.pl/>,
- <http://zdp.poznan.pl/>,
- <http://natura2000.gdos.gov.pl>,
- <https://www.bdl.lasy.gov.pl>,
- <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>,
- <http://natura2000.eea.europa.eu>,
- <https://www.igipz.pan.pl>.

Powyższe materiały oraz informacje przekazane przez Urząd Miejski pozwoliły rozpoznać stan środowiska, jego użytkowanie, podatność na degradację oraz możliwości podniesienia jego kondycji. Analizy i oceny stanu środowiska na terenie gminy dokonano w oparciu o wyniki monitoringu przeprowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz kierując się syntezą dokumentów regionalnych i lokalnych odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi. W przypadku braku wyników pomiarów jakości danego komponentu środowiska, przytoczono dane odnoszące się do terenu położonego najbliższej obszarze opracowania zmiany Studium.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanej wiedzy

o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Oceniono potencjalne zagrożenie środowiska oraz wpływ skutków realizacji ustaleń planu na jego funkcjonowanie. Zwrócono uwagę na ewentualne niepożądane konsekwencje, proponując sposoby ich zminimalizowania. Prognozę oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono za pomocą techniki listy identyfikacyjnej, w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w dostosowaniu do stopnia szczegółowości ustaleń projektu zmiany studium.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko pozwoli na ocenę czy określone kierunki zapisane w zmianie studium spełniają zasady zrównoważonego rozwoju w ramach obowiązującego systemu prawnego. Prognoza może też stanowić punkt wyjścia do przyszłych ocen oddziaływania pojedynczych przedsięwzięć.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

2.1. Cel opracowania projektu zmiany studium

Zgodnie z uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium, celem opracowania jest ustalenie aktualnych, z punktu widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych gminy Kórnik, kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru, z uwzględnieniem postępującego procesu antropopresji oraz aktualnego stanu zagospodarowania przestrzeni. Konieczna jest również weryfikacja obowiązujących ustaleń studium dla przedmiotowego obszaru w zakresie wyznaczenia obszarów pod zabudowę mieszkaniową oraz usankcjonowanie stanu istniejącego.

Dla przeważającej części obszaru przystąpienia do zmiany studium nadal obowiązują zapisy pierwotnej wersji tego dokumentu, zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Kórniku nr LV/450/98 z 16 czerwca 1998 roku. Dla pozostałej części gminy poczyniono już kroki do aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dążąc jednocześnie do zaspokojenia aktualnych potrzeb społeczno-ekonomicznych gminy Kórnik. Dla obszaru północnego-wschodu gminy, zmianę studium zatwierdzono uchwałą Rady Miejskiej w Kórniku nr XX/237/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. Obręby Biernatki, Dębiec i Prusinowo zostały zaktualizowane uchwałą nr XXIX/334/2012 z 28 grudnia 2012 r. Opracowanie zmiany studium następuje z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik.

2.2. Informacje zawarte w projekcie zmiany studium

Zakres zmiany studium określa art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. nr 118 poz. 1233). Wymienione przepisy obejmują otwarty katalog uwarunkowań i głównych zagadnień, które muszą być rozpatrzone i obowiązkowo zawarte w projekcie studium.

Dokument zmiany Studium składa się z części tekstowej i graficznej.

Zgodnie z uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium zakres opracowania obejmuje obszar obrębów Czołowo, Konarskie, Radzewo, Czmoniec, Czmoń, Błażejewko, Koninko, Szczytniki, Kamionki, Bnin oraz części obrębów Żerniki, Gądko, Borówiec, Skrzyńki, Kórnik, Biernatki – jezioro i Dziećmierowo na zachód od trasy S11. Zmianie uległo jedynie przestrzenne rozmieszczenie terenów o poszczególnych kierunkach zagospodarowania.

3. INFORMACJE O POWIĄZANIACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu studium należy uwzględnić zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem. Merytoryczna spójność studium z wymienionymi dokumentami pozwala na realizację zawartych w nich rozwiązań.

Studium, uwzględniając na szczeblu lokalnym uwarunkowania, cele i kierunki polityki zagospodarowania przestrzennego, stanowi ważne ogniwo systemu planowania przestrzennego w sferze realizacji i polityki przestrzennej państwa. Przedmiotowa zmiana studium służyć będzie przede wszystkim pobudzaniu rozwoju gminy oraz ochronie interesów publicznych. Przy sporządzaniu zmiany studium uwzględniono treść dokumentów określających strategiczne, generalne cele rozwoju zagospodarowania przestrzeni, takich jak:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania,
- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030,
- Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego,
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kórnik na lata 2017-2025.

Zasadniczym celem wielokierunkowej polityki przestrzennej państwa oraz regionu jest harmonijny i zrównoważony rozwój całego terytorium. Ten sam cel uznaje się za podstawowy dla zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Zakłada się, że człowiek i przyroda oraz funkcjonalne, przestrzenne, techniczne i społeczne struktury gminne tworzą jeden złożony, współzależny i współdziałający system. Funkcjonowanie tego systemu uzależnione jest od położenia przyrodniczo-osadniczego w regionie i powiązań systemów technicznych.

4. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1. Zasoby i walory środowiska przyrodniczego

4.1.1. Położenie obszaru objętego zmianą studium

Administracyjnie gmina miejsko-wiejska Kórnik położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie poznańskim. Sąsiaduje z gminami:

- Kleszczewo, Mosina w powiecie poznańskim,
- Śrem w powiecie śremskim,
- Środa Wielkopolska i Zaniemyśl w powiecie średzkim,
- miastem Poznań.

Gmina Kórnik zajmuje powierzchnię 186,5 km², co stanowi 0,6% obszaru województwa wielkopolskiego i 9,8% obszaru powiatu poznańskiego. Siedzibą organów gminy jest miasto Kórnik. W jej skład wchodzi 25 sołectw: Biernatki, Błażejewko, Błażejewo, Borówiec, Czołowo, Czmoniec, Czmoń, Dachowa, Dębiec, Dziećmierowo, Gądko, Kamionki, Konarskie, Koninko, Kromolice, Mościenica, Pierzchno, Prusinowo, Radzewo, Robakowo, Runowo, Skrzynki, Szczodrzykowo, Szczytniki, Żerniki. Na jej terenie znajduje się 31 miejscowości, które zamieszkuje łącznie 28 502 mieszkańców (stan na 31.03.2020 r.)¹.

Zgodnie z uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium, zakres opracowania obejmuje obszar obrębów Czołowo, Konarskie, Radzewo, Czmoniec, Czmoń, Błażejewko, Koninko, Szczytniki, Kamionki, Bnin oraz części obrębów Żerniki, Gądko, Borówiec, Skrzynki, Kórnik, Biernatki – jezioro i Dziećmierowo na zachód od trasy S11. Łączna powierzchnia obszarów objętych opracowaniem wynosi ok. 118,7 km².

¹ <https://www2.kornik.pl/>

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych drogowych przechodzących przez obszar objęty zmianą studium należą:

- droga wojewódzka nr 431 Granowo – Nowe Dymaczewo – Mosina – Kórnik,
- droga wojewódzka nr 434 Kleszczewo – Kórnik – Śrem – Kunowo – Gostyń – Sarnowa,
- drogi powiatowe nr 2461P, 2464P, 2470P, 2471P, 2472P, 2480P, 2489P.

Wzdłuż wschodniej granicy opracowania przebiega droga ekspresowa S11. Sieć dróg uzupełniają drogi gminne.

Przez północną część obszaru objętego projektem zmiany studium przebiega linia kolejowa nr 272 relacji Kluczbork – Poznań Główny.

Przedmiotowy teren przecina czterotorowa, dwunapięciowa linia elektroenergetyczna 2x400 kV relacji Kromolice-Ostrów, fragment dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji Plewiska-Konin (po trasie linii 220 kV, na odcinku Plewiska-Kromolice, realizowana jest linia czterotorowa, dwunapięciowa 2x220 kV+2x400 kV, wymienione powyżej linie stanowią m.in. fragment połączenia 400 kV Plewiska-Ostrów)

Przez obszar objęty opracowaniem przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia:

- gazociąg DN500 relacji Śrem - Poznań (rok budowy 1972) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla którego obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 76,0 m (tj. 38,0 m na stronę gazociągu),
- gazociąg DN100 odboczka Konarskie (rok budowy 1998) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla którego obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu),
- gazociąg DN100 odboczka Kaleje - Jezioro Wielkie (rok budowy 1998) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla którego obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu).

Ponadto, przez obszar objęty opracowaniem przebiega pas ochronny linii radiowej łączącej radiowo-telewizyjne centrum nadawcze RTCN w Poznaniu ze stacją w Śremie (Góra). Pas ten stanowi obszar leżący po obu stronach linii łączącej środki anten współpracujących stacji linii radiowej, w odległości do 50 m.

4.1.2. Ukształtowanie terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (2002) południowo-zachodnia część omawianego terenu, w okolicy wsi Czmoniec, zlokalizowana jest w granicach prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (314-316), makroregionu Pradolina Warciańsko-Odrzańska (314-316), w mezoregionie Kotliny Śremskiej (315.64). Obszary położone w dolinie rzeki Warty obejmują fragmenty terasy zalewowej, terasy nadzalewowej oraz teras wyższych.

Pozostała część obszaru objętego projektem zmiany studium znajduje się w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w mezoregionie Równina Wrzesińska (315.56). Równina stanowi dość płaską lub łagodnie pofalowaną powierzchnię wysoczyzny polodowcowej, rozciętą rynną jezior Kórnickich (o przebiegu z północnego-zachodu na południowy-wschód) oraz równolegle przebiegającą do niej doliną Średzkiej Strugii. Równina położona na południowy-zachód od jezior Kórnickich jest bardziej wyrównana i płaska, przechodzi w terasę górną Warty bez wyraźnego załomu. Tę część równiny budują głównie piaski, których struktura wskazuje na ich wodnolodowcową genezę. Lokalnie powierzchnia wysoczyzny oraz górne poziomy terasowe pokrywają wydmy, które widoczne są w zachodniej części gminy i porośnięte są lasem.

Krawędź wysoczyzny pocięta jest licznymi i płytkimi często dolinkami erozyjnymi i znajduje się na wysokości ok. 76,0 - 80,0 m n.p.m. czyli 11 - 15 m nad zwierciadłem wody w jeziorach. Zbocza rynny posiadają dość łagodne nachylenia około 2 - 6%. Tylko lokalnie spadki są rzędu 6 - 10% i powyżej 10%.

W obrębie rynny jeziornej widoczne są wyraźne spłaszczenia opadające nieznacznie w kierunku jezior. Jest to terasa sandrowa (w poziomie rzędnej ok. 70 m n.p.m.) zaznaczająca drogę spływu wód lodowcowych z obszaru czołowo-morenowego.

Najniższe elementy dna rynny to podmokłe równiny akumulacji organogenicznej ciągnące się wzdłuż jezior (rzędne 65,0 - 67,0 m n.p.m.). Z form (szczelinowych) polodowcowych na uwagę zasługują kemy. Wznoszą się one nad dno doliny jeziornej przeciętnie 4 – 5 m. Zbudowane są z piasków i żwirów oraz przewarstwień mułków.

Obecnie na terenie gminy Kórnik nie ma udokumentowanych osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi.²

4.1.3. Budowa geologiczna, surowce naturalne

Pod względem geologicznym obszar gminy Kórnik znajduje się w obrębie monokliny przedsudeckiej. Rozpoznane utwory mezozoiczne - jurajskie, kredowe wykształcone są w postaci margli i wapieni. Strop tych utworów zalega na głębokości ok. 170 m p.p.t. Na utworach mezozoicznych zalegają utwory kenozoiku - trzeciorzędu i czwartorzędu.

Trzeciorząd reprezentowany jest przez osady:

- oligocenu: piaski ilaste, ily,
- miocenu wykształcone w postaci piasków i żwirów z wkładkami węgla brunatnego,
- plioceńskie wykształcone w postaci miększej warstwy ilów zwanych pstrymi lub poznańskimi.

Mięszość trzeciorzędu na obszarze gminy wynosi 250 - 300 m. Na utworach trzeciorzędowych zalegają utwory czwartorzędowe: plioceńskie i holocieńskie.

W plejstocenie cały obszar został kilkakrotnie zlodowacony. Na obszarze gminy Kórnik występują gliny zwałowe zlodowaceń środkowopolskich i północno-polskich. Rozdziela je lokalna warstwa piaszczysto-żwirowych osadów wodnolodowcowych. W części środkowej i północnej gminy pod glinami zwałowymi zalega ciągła warstwa piaszczysto-żwirowa utworów wodnolodowcowych i rzecznych tworząca strukturę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 - Wielkopolska Dolina Kopalna.

Na obszarach wysoczyznowych występują gliny zwałowe fazy leszczyńskiej. W części zachodniej utwory fluwioglacjalne przykrywające glinę górną tworzą powierzchnię sandrów. Lokalnie przykrywają wysoczyznę niewielkimi płacami.

W rynnicy ciągną się wzdłuż jezior półki piaszczyste - terasy sandrowe zbudowane przez piaski grube ze żwirem i piaski średnie. W dolinie Warty występują piaszczyste utwory akumulacji rzecznej - zwydmione w wyższych poziomach terasowych. Holocen reprezentowany jest przez torfy, mady, piaski rzeczne.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego na obszarach objętych projektem zmiany studium występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego:

- złoża Szczytniki - złoża piaskowo-żwirowe, na którym zaniechano wydobycie. Teren poeksploatacyjny został częściowo zrekultywowany - staw rybny,
- złoża Kamionki - złoża piaskowe, wyeksploatowane i w całości zrekultywowane,
- złoża Borówiec - złoża piaskowe, dotychczas nieeksploatowane,
- złoża Borówiec II - złoża piaskowe, dotychczas nieeksploatowane.

Ponadto, na przedmiotowym terenie rozpoznano złoża torfu „Borówiec” w ilości 8 tys. ton.

Obszar opracowania objęty jest koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Kórnik - Środa Wlkp.

4.1.4. Wody powierzchniowe

Gmina Kórnik położona jest w zlewni rzeki Warty, w dorzeczu rzeki Odry. Rzeka Warta stanowi południowo-zachodnią granicę gminy. Prawobrzeżnym dopływem rzeki Warty przepływającym przez przedmiotowy teren jest rzeka Kopla, uchodząca do niej poza granicą gminy w pobliżu południowej

² <http://www.bip.powiat.poznan.pl/2961,osuwiska>

granicy miasta Poznania. Najważniejszym dopływem Kopli jest Głuszynka, zwana również Kamionką, mająca 21,6 km długości. Głuszynka wypływa z jez. Raczyńskiego, a następnie przepływa przez ciąg siedmiu jezior rynny Kórnickiej. Pozostałymi ciekami wodnymi na obszarze objętym opracowaniem są rzeki: Kanał Tesiny-Orkowo, Dopływ z gaj. Czmoń, Świątnica, Michałówka, Kanał Radzewicki. Wody powierzchniowe na przedmiotowym terenie stanowią również jeziora: Bnińskie (260,6 ha), Kórnickie (85,0 ha), Skrzyńki Duże (76,3 ha), Skrzyńki Małe i Borowieckie. Ponadto, obszar objęty projektem zmiany studium pokryty jest siecią rowów melioracji szczegółowej, stanowiących odprowadzalniki wód drenarskich i powierzchniowych.

Jeziro Bnińskie jest największym jeziorem na terenie gminy Kórnik. Jego długość maksymalna wynosi 4875 m, szerokość - 700 m, głębokość - 9,65 m. Jezioro ma kształt silnie wydłużony, jego dno jest zróżnicowane, o opadających łagodnie stokach oraz z licznymi przegłębieniami. Od strony północnej znajduje się półwysep ze stanowiskami archeologicznymi. W części południowej jeziora znajduje się mała wysepka o pow. 0,004 ha. Jezioro zasilane jest przez rowy melioracyjne odwadniające tereny rolnicze i rekreacyjne oraz rzekę Kamionkę. Jest to jezioro przepływowe. Wypływająca z części północnej rzeka Kamionka łączy je z jez. Kórnickim. Zlewnia bezpośrednia jeziora ma powierzchnię 3,25 km². Największą jej część zajmują tereny rolnicze: grunty orne - 52%, łąki - 13,2%, sady - 4,2%. Na lasy przypada 17,1% powierzchni zlewni. Pozostałe 13,5% stanowią zabudowania miejscowości Błażejewko, Błażejewo, Bnin, Biernatki i Prusinowo. Woda z jeziora pobierana jest przez prywatne gospodarstwo rolne w Biernatkach - do nawodnienia ok. 400 ha gruntów rolnych i użytków zielonych. Jezioro Bnińskie jest zbiornikiem bardzo podatnym na degradację i jednocześnie silnie zanieczyszczonym, o czym świadczy kwalifikacja do III kategorii.

Jeziro Kórnickie posiada długość maksymalną 2710 m, szerokość - 600 m, a głębokość - 6,35 m. Zlewnia bezpośrednia jeziora ma powierzchnię 1,94 km². Największą część zajmują tereny rolnicze: grunty orne 50%, łąki 6,4%, sady 11%. Na lasy przypada 11,1% powierzchni zlewni, zabudowa Kórnika i Bnina stanowi 21,5%. Na wschodnim brzegu jeziora znajduje się Arboretum Kórnickie, w którym rośnie 3000 gatunków i odmian drzew i krzewów. Na zachodnim brzegu jeziora położony jest Zwierzyniec - Las Doświadczalny PAN o pow. ca 220 ha. Jezioro posiada dwa większe dopływy: rzekę Kamionkę i Kanał Dębiecki. Jezioro Kórnickie jest zbiornikiem bardzo podatnym na degradację i jednocześnie silnie zanieczyszczonym.

Jeziro Skrzyńki Duże - położone jest na południowy-zachód od miejscowości Kórnik. Długość maksymalna jeziora wynosi 2180 m, szerokość - 670 m, a głębokość - 6,25 m. Jezioro zasilane jest przez rzekę Kamionkę i rowy melioracyjne odwadniające tereny rolnicze zlewni całkowitej. Rów Koszutski wpływa do jeziora od strony wschodniej, od wsi Skrzyńki. Rów ten odwadnia tereny rolnicze wschodniej części zlewni całkowitej, przyjmując ścieki z Przedsiębiorstwa „Konstech” w Dziećmierowie i odwodnienie szosy Poznań - Katowice. Zlewnia bezpośrednia jeziora ma powierzchnię 0,8 km². Największą jej część zajmują grunty orne - ok. 78,6%, sady 12,4%, łąki 4,7%, tereny zabudowane zajmują 4,3%. Zlewnia pozbawiona jest obszarów leśnych. Jezioro Skrzyńki Duże jest zbiornikiem bardzo podatnym na degradację i jednocześnie silnie zanieczyszczonym - stan wód jest pozaklasowy. Wskaźnik stopnia podatności na degradację jeziora wynosi 3,29.

Jeziro Skrzyńki Małe - długość maksymalna wynosi 650 m, szerokość - 420 m, głębokość - 8,0 m. Jezioro otaczają pola uprawne i łąki, do południowego brzegu przylega młody las sosnowy. Jezioro zasilane jest przez rzekę Kamionkę wpływającą od strony zachodniej i rów melioracyjny od strony wschodniej odwadniający przyległe grunty. Ponadto rów ten przyjmuje odwodnienie z drogi Poznań - Kórnik. Rzeką Kamionką wypływa z północnej części jeziora. Zlewnia bezpośrednia jeziora ma powierzchnię 0,2 km². Największą jej część zajmują grunty orne 59,2%, łąki przylegające do jeziora od strony zachodniej i północnej stanowią 17,6%, sady i ogrody - 8,3%, las na pd brzegu 7,4%. Zabudowa wsi zajmuje 7,4 powierzchni zlewni.

Jeziro Skrzyńki Małe jest zbiornikiem bardzo podatnym na degradację i silnie zanieczyszczonym - nie kwalifikuje się do żadnej kategorii podatności na degradację. Wskaźnik podatności na degradację wynosi 3,42.

Jezioro Borowieckie posiada szerokość maksymalną 300 m. Brzegi jeziora są zarośnięte na całej długości. Ze względu na duże wypływanie znajduje się ono w daleko zaawansowanym stanie zarastania. Roślinność wodna zarasta kępami całe jezioro pojawiając się nawet w jego partiach środkowych.

Podstawową jednostką gospodarki wodnej są jednolite części wód (JCWP), tj. oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, a także morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Jednolite części wód powierzchniowych, w granicach których znajduje się obszar objęty projektem zmiany studium przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 1.).

Tabela 1. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach obszar objętego projektem zmiany studium

Jednolite Części Wód Powierzchniowych rzeczne		Jednolite Części Wód Powierzchniowych jeziorne		Status JCWP
Nazwa JCWP	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kod JCWP	
Kopel do Głuszynki	RW600016185747	-	-	naturalna
Głuszynka	RW6000251857489	Skrzynki Duże Kórnickie Bnińskie	LW10150 LW10149 LW10148	naturalna
Kopel od Głuszynki do ujścia	RW60002018574	-	-	naturalna
Warta od Pyszącej do Kopli	RW60002118573	-	-	silnie zmieniona część wód
Dopływ z gaj. Czmoń	RW600017185572	-	-	naturalna
Dopływ z Lucin	RW60001718556	-	-	naturalna

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 1638) JCWP Kopel do Głuszynki, Głuszynka, Kopel od Głuszynki do ujścia, Warta od Pyszącej do Kopli oraz jezioro Bnińskie należą do jednolitych części wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego ustalono, że teren objęty projektem zmiany studium występuje:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z treścią art. 77 ust. 1 pkt 3) lit a) oraz b) Prawa wodnego, zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków

chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody, jak również lokalizacji nowych cmentarzy. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich, zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne, może, w drodze decyzji, zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony, jakości wód.

Na terenie gminy występuje również obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

4.1.5. Wody podziemne

Obszar objęty zmianą studium położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 (GW600060).

Rozpoznanie hydrogeologiczne jednostki wykazało, że stanowi ona wielopoziomowy, niezwykle złożony system wodonośny, którego tworzą struktury hydrogeologiczne różnej genezy i fragment basenu (niecki) neogeńsko – paleogeńskiej o różnej rozciągłości przestrzennej oraz związkach hydraulicznych między sobą i wodami powierzchniowymi. Generalnie należy przyjąć, że w strukturach hydrogeologicznych czwartorzędu tworzących poziomy gruntowy i międzyglinowy górny do głębokości ok. 30 – 50 m mamy do czynienia z układami lokalnymi krążenia tj. powiązania ich układów krążenia ze wszystkimi wodami powierzchniowymi. Natomiast układy krążenia wód w strukturach poziomu międzyglinowego dolnego o charakterze przejściowym wiążą się z głównymi dolinami cieków dopływowych Warty i rzeki Warty. Te układy krążenia wód są powiązane ściśle poprzez przesączanie (zasilania i drenaż) z niżej zalegającym zbiornikiem wód neogeńsko – paleogeńskim, głównie miocieńskim o rozciągłości regionalnej. Uformowane układy krążenia wód drenowane są w dolinie Warty i pradolinach dokąd kierują się strumienie wód z obszarów wysoczyzn, będący strefami zasilania z nadległych poziomów wodonośnych lub bezpośrednio przez nadkłady gliniasto – ilaste o miąższości 60 – 120 m z powierzchni terenu przez opady. Generalnie należy przyjąć, że granice JCWPd nr 60 w większości na działach hydrograficznych, które w dużej części pokrywają się z działami poziomów górnych czwartorzędu nie stanowią działów wód podziemnych dla układów krążenia przejściowego i regionalnego poziomów międzyglinowego dolnego czwartorzędu i poziomów neogeńskich.³

Obszar objęty projektem zmiany studium znajduje się w granicach udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP nr 143 - Subzbiornik Inowrocław-Gniezno, GZWP nr 144 - Dolina Kopalna Wielkopolska oraz GZWP nr 150 - Pradolina Warszawa-Berlin.

Subzbiornik Inowrocław-Gniezno (GZWP nr 143) należy do wglębnych struktur hydrogeologicznych i ma dobrą izolację od powierzchni terenu utworami słabo przepuszczalnymi, które skutecznie chronią go przed zanieczyszczeniem z powierzchni terenu i poziomów wodonośnych czwartorzędu. Zasoby dyspozycyjne oszacowano na 92 552 m³/d, co stanowi 40,0% zasobów odnawialnych oraz 57% zasobów pochodzących z infiltracji i przesączania z warstw nadkładu. Dla Subzbiornika Inowrocław-Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wglębny usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości). Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.

W rejonie GZWP nr 144 gospodarczo są wykorzystywane wody słodkie występujące w utworach piaszczysto-żwirowych czwartorzędu i neogenu-paleogenu, piaskowcowo-węglanowych utworach kredy i jury do głębokości 200 m, sporadycznie do ok. 300 m. Wód podziemnych zbiornika do tej pory nie zanieczyszczono. Zasoby dyspozycyjne wynoszą dla całego zbiornika 394 298,4 m³/d, co stanowi

³ <https://www.pgi.gov.pl/>

62% zasobów odnawialnych. W części obszaru czasy potencjalnej migracji zanieczyszczeń są mniejsze od 25 lat. Biorąc pod uwagę zasady i kryteria wydzielenia terenów ochronnych na obszarze GZWP nr 144 o powierzchni 4 122,4 km² wyznaczono 9 terenów ochronnych o łącznej powierzchni 30,4 km².

GZWP nr 150 ma charakter porowy o swobodnym i swobodno-naporowym zwierciadle wody. Zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia w wodę stanowi poziom wód gruntowych i wód wglębnych pradoliny. Występujący w podłożu poziom subglacialny nie jest dotychczas wykorzystywany gospodarczo. GZWP nr 150 należy do struktur o charakterze odkrytym z lokalnie występującą pokrywą izolującą, co decyduje o jego silnej podatności na zanieczyszczenie z powierzchni terenu. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wyznaczono w wysokości 350 000 m³/d. Obszar zbiornika stanowią w zdecydowanej większości łąki, pola uprawne oraz lasy. Aż 25% powierzchni zbiornika stanowią lasy będące naturalną formą ochrony poziomu wodonośnego. Teren GZWP charakteryzuje się stosunkowo małym zaludnieniem, z przewagą małych miast liczących do 5 tys. mieszkańców. Ze względu na odkryty charakter zbiornika, silną jego podatność na zanieczyszczenia z powierzchni terenu, sposób zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania hydrogeologiczne wyznaczono obszar ochronny o powierzchni 1926,5 km². Proponowane zakazy i nakazy nie przewidują likwidacji zakładów istniejących ani ograniczenia powierzchni produkcji rolnej, raczej wprowadzanie zmian sposobu użytkowania ukierunkowanych na zmianę technologii, ograniczenie emisji.⁴

4.1.6. Gleby

Użytki rolne (grunty orne, sady, łąki, pastwiska, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i rowami) w ogólnej powierzchni gminy Kórnik łącznie zajmują ok. 62% powierzchni całkowitej gminy. Gleby dobre kl. IVa (średniej jakości) o właściwym uwilgotnieniu stanowią największy procent gruntów ornych, natomiast najmniejszy areał zajmują gleby kl. II (bardzo dobre). Dość duży udział jest gleb słabych (18,5%) kl. V.

Celem badań jakości gleby i ziemi jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu poznańskiego – punkt w miejscowości Robakowo w gminie Kórnik. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2015. Wyniki badań i ocenę jakości gleby zawarto w opracowaniu „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”. Zgodnie z ww. opracowaniem gleba badana w miejscowości Robakowo to gleba średniej jakości (klasa bonitacyjna IVa), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 5 (żytni dobry) i odczynie pH 5,00 (gleba lekko kwaśna).⁴

Badania wykonane na przedmiotowym obszarze pozwoliły stwierdzić, że w analizowanej glebie nie odnotowano nadmiernego zasolenia oraz zanieczyszczenia siarką, natomiast zawartość siarki przyswajalnej oceniono jako niską (stopień I). Organizmy żywe w celu prawidłowego funkcjonowania potrzebują siarki, jako niezbędnego składnika pokarmowego. Wszelkie wahania – nadmiar lub zbyt niska zawartość tego pierwiastka mogą być dla organizmów żywych niekorzystne, a nawet szkodliwe dla wzrostu roślin oraz jakości plonu. Zauważyć należy, że do nadmiaru siarki w glebie przyczynia się opad atmosferyczny zanieczyszczony dwutlenkiem siarki. Według badań Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa poziom radioaktywności gleby w Robakowie wykazywał poziom charakterystyczny dla gleb rolniczych nieskażonych, a zanieczyszczenie metalami śladowymi (cynk, miedź, nikiel, kadm, ołów) wykazało ich naturalną zawartość (tj. stopień 0). Analiza przedmiotowej gleby nie stwierdziła także zanieczyszczenia gleby wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA). Związki te są

⁴ Mikołajków J., Sadurski A., red., 2017

jedną z grup trwałych zanieczyszczeń organicznych, a część tych związków wykazuje silne właściwości toksyczne, mutagenne i rakotwórcze. Wobec powyższego gleby w Robakowie należy zaliczyć do gleb niezanieczyszczonych, o naturalnych zawartościach metali śladowych. Gleby te mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy ogrodnicze i rolnicze, zgodnie z zasadami racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W granicach obszaru objętego projektem zmiany studium występują chronione grunty orne III klasy.

4.1.7. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego analizowany obszar zalicza się do dzielnicy klimatycznej VII, zwanej Środkową, charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem - poniżej 550 mm. Klimat gminy Miłosław można scharakteryzować jako przejściowy, kształtowany przez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza morskiego lub kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z małą pokrywą śnieżną. Średnia temperatura roczna wynosi 9,4°C, a średnie temperatury miesięczne wahają się od 0,0°C (styczeń) do +19,9°C (lipiec). Występuje znaczna przewaga wiatrów z kierunków zachodnich.

4.1.8. Szata roślinna, świat zwierząt

Zgodnie z „Regionalizacją geobotaniczną Polski” J. M. Matuszkiewicza (2008) przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w Podprovincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), Krainie Środkowowielkopolskiej (B.2), Okręgu Kórnicko-Miłosławskim (B.2.2), w Podokręgu Kórnickim (B.1.2.c).

Dział Brandenbursko-Wielkopolski wyróżnia się specyfiką zbiorowisk łąkowych, które należą do zespołu Galio-Carpinetum. Zbiorowiskiem charakterystycznym dla tego działu jest zespół acidofilnego lasu dębowego Calamagrostio-Quercetum.

Na obszarze Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego dominują dwa typy krajobrazów roślinnych: krajobraz łąkowy związany głównie z obszarami wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem, oraz krajobraz borów i borów mieszanych zajmujący równiny sandrowe oraz tarasy akumulacji rzecznej szczególnie w pradolinach, z podłożem piaszczystym. Stosunkowo znaczną rolę w omawianym dziale odgrywają azonalne krajobrazy łąkowe, to jest krajobraz dolinowych łągów jesionowo-wiązowych i krajobraz łągów jesionowo-olszowych, co ma związek z rozległymi pradolinami przebiegającymi równoleżnikowo przez ten obszar.

Potencjalną roślinność naturalną na tym terenie stanowią: łąka subkontynentalna, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*), kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Quercus-Pinetum* oraz suboceaniczny bór sosnowy *Leucobryo-Pinetum*. W rejonie rynien jeziornych potencjalną roślinność naturalną stanowi niżowy łąkowy wiązowo-dębowy *Fraxino-Ulmetum chrysospl.*, niżowy łąkowy jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*.⁵

W granicach obszaru objętego projektem zmiany studium, we wsiach: Skrzynki, Kamionki, Czmoń, Borówiec, występują zwarte kompleksy leśne. Administracyjnie lasy należą do Nadleśnictwa Babki (obręb Kórnik, obręb Babki). Procentowo największą powierzchnię spośród siedlisk leśnych zajmuje bór mieszany świeży (BMśw) - ok. 40% powierzchni leśnych, następnie bór świeży (Bśw) - ok. 30%, oraz las mieszany (LM) ok. 20%. Najmniejszą powierzchnię zajmuje las świeży - ok. 5% powierzchni leśnej.

W obniżeniach terenowych wzdłuż dolinek i cieków spotyka się siedliska boru wilgotnego (Bw) oraz obszary olsów (OL). Generalnie w drzewostanie dominuje sosna, w lesie świeżym w domieszcze występuje dąb. Natomiast w runie występują borówka czarna, borówka brusznica, pszeniec zwyczajny. Cała powierzchnia lasów na terenie gminy Kórnik włączona została do lasów ochronnych. Przestrzenne rozmieszczenie kompleksów leśnych na terenie gminy Kórnik wpływa korzystnie na warunki klimatyczno-sanitarne w rejonie rynny Kórnickiej.

⁵ <https://www.igipz.pan.pl>

W mieście Kórnik znajduje się największe w Polsce arboretum, obejmuje obecnie 3500 gatunków roślin drzewiastych, głównie z Chin, Japonii, Korei i gór Azji Środkowej. Park jest ośrodkiem badań naukowych oraz centrum hodowli i aklimatyzacji roślin egzotycznych. Wiele gatunków drzew sadzonych w parkach i ogrodach całej Polski tu zostało sprowadzonych po raz pierwszy, tu sprawdzano ich wytrzymałość na warunki naszego klimatu i tu wyprodukowano pierwsze sadzonki przeznaczone na sprzedaż. Szczególnie bogato reprezentowane są brzozy (*Betula*), suchodrzewy (*Lonicera*), topole (*Populus*), bzy-lilaki (*Syringa*), tawuły (*Spiraea*) oraz drzewa i krzewy iglaste (jodły, świerki, sosny, cisy, żywotniki, jałowce i inne). W arboretum zgromadzono także bogatą kolekcję krzewów ozdobnych (forsycje, jabłonie, wiśnie, różaneczniki, żylistki, krzewuszki, magnolie, jaśminowce i inne). Na szczególną uwagę zasługują także wspaniałe okazy obcych drzew posadzone w czasach Tytusa i Jana Działyńskich, a więc liczące 120-150 lat. Są to przede wszystkim czarne orzechy (*Juglans nigra*) w pobliżu zamku, miłorzęby (*Ginkgo biloba*) i kłeki kanadyjskie (*Gymnocladus dioica*) – przy bramie wejściowej do zamku, cypryśniki błotne (*Taxodium distichum*) na łąkach w centralnej części arboretum, magnolie drzewiaste (*Magnolia acuminata*), liczne platany (*Platanus acerifolia*), przeorzechy (*Carya laciniata*, *C. cordiformis*, *C. ovata*), jodły greckie (*Abies cephalonica*) i inne.⁶

Dolina rzeki Warty stanowi część korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym - EKONET PL. W starorzeczach Warty występuje wiele rzadkich, ginących i chronionych gatunków roślin. Rosną tu obficie grążel żółty i grzybień biały, na łąkach – nasięźrzał pospolity i storczyk kukawka, w zaroślach – pierwiosnka lekarska, podkolan biały i kosaciec syberyjski, w miejscach zatorfionych – owadożerne rosiczki, a w lasach – paprotka zwyczajna, lilia złotogłów, konwalia majowa i goździk siny. Różnorodność siedlisk odzwierciedla bardzo zróżnicowana fauna. W lasach żyją duże ssaki łowne – jelenie, sarny i dziki, w Warcie i jej starorzeczach można spotkać wydry i bobry. Występują też gady – jaszczurka zwinka oraz żmija zygzakowata. Najliczniej reprezentowane są jednak ptaki (220 gatunków), m.in.: żurawie, sójki, wilgi, krogulce, myszołowy, kanie, dzięcioły, słowiki.

4.1.9. Formy ochrony przyrody

Obszar opracowania projektu zmiany studium objęty jest następującymi formami ochrony przyrody:

- Rogaliński Park Krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH30012,
- Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik,
- użytek ekologiczny „Szuwary Gądeckie”.

Na obszarze opracowania znajduje się również obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Ostoja Rogalińska” wyznaczony na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Ponadto, w obrębach Czmoniec i Czmoń znajdują się dwie strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego, a w odległości do ok. 1 km od obrębu Czmoniec znajdują się dwie strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika i kani rudej.

Rogaliński Park Krajobrazowy

Rogaliński Park Krajobrazowy został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 4/97 Wojewody Poznańskiego z dnia 26 czerwca 1997 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego z 1997 r. Nr 14, poz. 98). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla przedmiotowego obszaru jest Uchwała Nr LI/979/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 18 listopada 2014 r., poz. 6113).

⁶ Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Kórnik na lata 2017 – 2020, z perspektywą na lata 2021 – 2024, 2017 r.

Rogaliński Park Krajobrazowy obejmuje obszar o powierzchni 12682,7 ha na terenie gmin: Śrem (1753,3 ha), Kórnik (354,4 ha), Mosina (7315,3 ha) i Brodnica (3259,7 ha). Urozmaicona rzeźba terenu ukształtowana przez łądolód, a następnie przez działalność Warty sprawia, że obszar Parku charakteryzuje się bardzo dużymi walorami krajobrazowymi. Dominuje tu krajobraz rozległej doliny rzecznej z mozaiką starorzeczy, łąk, pól uprawnych, lasów i zadrzewień. Krajobraz kulturowy niewielkich wsi odnaleźć można w wyższych partiach doliny rzecznej. Wybitnymi walorami krajobrazowymi odznaczają się okolice Rogalinka i Rogalina, gdzie znajduje się skupisko kilkusetletnich dębów rogalińskich, a także okolice Sowińca, Baranowa, Krajkowa, Czmońca, Orkowa czy Trzykolnych Młynów.

Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

1. zachowanie kompleksu zbiorowisk roślinnych związanych funkcjonalnie z doliną rzeki Warty;
2. zachowanie populacji rzadko występujących oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów występujących w dolinie Warty;
3. zachowanie walorów biocenotycznych oraz bogactwa gatunkowego lasów porastających dno doliny Warty oraz stopniowa renaturalizacja obszarów leśnych zniekształconych przez nadmierny udział drzewostanów sosnowych;
4. zachowanie zgrupowań okazałych dębów szypułkowych rosnących na obszarze doliny Warty;
5. zachowanie obecnego charakteru koryta Warty oraz charakterystycznych elementów geomorfologii doliny, w szczególności – starorzeczy w różnych stadiach łądowienia;
6. zachowanie urozmaiconego krajobrazu doliny Warty wraz z unikatowymi panoramami widokowymi;
7. zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.

Przyroda Parku jest typowa dla dużych dolin rzecznych. Stwierdzono tu występowanie 16 siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej, w tym trzech priorytetowych. Są to: zalewane muliste brzegi rzek, ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe, ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, łąki selernicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, łąki środkowoeuropejski i subkontynentalny, pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy, łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe, łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Jednym z najbardziej charakterystycznych i szczególnie licznie występujących siedlisk są starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami grążeli żółtych, grzybieni białych oraz różnych gatunków rdestnic.

Flora Parku liczy 730 roślin naczyniowych. Do najcenniejszych gatunków należą: fiołek mokradłowy, goryczka wąskolistna, goździk pyszny, goździk siny, groszek błotny, kosaciec syberyjski, kruszczyk błotny, nasięźrał pospolity, selernica żyłkowana i starodub łąkowy.

Spośród rzadkich zwierząt występujących na opisywanym terenie większość to gatunki związane ze środowiskiem wodno-błotnym oraz ze starymi, zamierającymi dębami. Odnotowano tu do tej pory 288 gatunków chrząszczy, w tym 15 gatunków chronionych. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują: kozioróg dębosz (jedna z największych w Polsce populacji tego gatunku), pachnica dębowa, kwietnica okazała oraz tęgosz rdzawy. Bogata jest ichtiofauna wód parku. Spośród chronionych gatunków występuje tu m.in. piskorz, koza i różanka. Liczne zbiorniki wodne i tereny podmokłe sprzyjają obecności 11 gatunków płazów, w tym kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej. Gady reprezentowane są przez 4 gatunki, natomiast zróżnicowanie siedlisk wpływa na znaczną różnorodność gatunkową awifauny parku. Dotychczas odnotowano tu ponad 220 gatunki ptaków. Na szczególną uwagę zasługują: dzięcioł średni, dzięcioł zielony, krętogłów, dudek, bocian czarny i rybitwa czarna. Spotkać tu można także rzadkie ptaki szponiaste, między innymi kanię czarną i rudą oraz bielika. Ssaki reprezentowane są przez około 40 gatunków, w tym 12 gatunków objętych ochroną ścisłą i 5 objętych ochroną częściową. Na szczególną uwagę zasługują sztandarowe dla parku gatunki, ściśle związane z dolinami rzecznyymi – bóbr europejski i wydra europejska. Gatunki te znajdują się także w załączniku II dyrektywy siedliskowej. Ślady ich obecności można znaleźć na całym obszarze nadwarciańskich łągów.

Największym zagrożeniem dla przyrody tego terenu jest zaburzenie naturalnego reżimu przepływów Warty. Brak corocznych wiosennych wezbrań oraz późnoletnich i jesiennych niżówek wpływa negatywnie na siedliska i gatunki związane z doliną rzeki. Negatywny wpływ na walory parku ma silna penetracja terenu przez wędkarzy, coraz częściej odnotowuje się niszczenie terenu przez quady czy motocykle terenowe. Ponadto zagrożeniem dla tego obszaru jest bliskość Poznania i innych większych miejscowości, takich jak: Mosina, Śrem, Puszczykowo i związany z tym rozwój budownictwa mieszkalnego.⁷

Zgodnie z Uchwałą Nr LI/979/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i poz. 1238, z 2014 r. poz. 587);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy ustaleń studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 3, nie dotyczy działań związanych z ochroną przyrody, realizowanych pod nadzorem służb ochrony przyrody.

Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt. 4 i 5 nie dotyczą obszarów przeznaczonych pod wydobycie kopalin w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 7 nie dotyczy:

⁷ <http://www.zpkww.pl/parki/rogalinski-park-krajobrazowy/walory-przyrodnicze/>

- obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały;
- rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej;
- sztucznych zbiorników wodnych.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 9 nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017

Obszar położony jest na Nizinie Wielkopolskiej, na południe od Poznania. W części północnej zajmuje powierzchnię Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim, w krajobrazie polodowcowym, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu, na lewym brzegu Warty. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych (m.in. Jezioro Łódzkie, Dymaczewskie, Witobelskie, Góreckie, Rosnowskie), a najwyższym wzniesieniem moreny czołowej (132 m n.p.m.) jest Osowa Góra. Występuje tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głązy narzutowe. Są tu też łąki trzęślicowe i pełnikowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W pobliżu jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wierzbowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łozowe tworzy wierzba i kruszyna. W okolicy Jez. Wielkowiejskiego znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcyfilną. Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny śremskiej. Obszar zajmuje tu fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łąg wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy liczące ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie); 44 drzewa są martwe; występująca tu populacja kozioroga dębosza żerując na dębach niszczy je. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych.

W granicach obszaru występuje co najmniej 26 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasie, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) kani czarnej (PCK) i kani rudej, (PCK); nieregularnie gnieździ się batalion (PCK). Gęś zbożowa zimuje w liczbie przekraczającej 1% populacji szlaku wędrówkowego(C3), osiągając liczebność do 8000 osobników. Ostoja Rogalińska jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi rybitwy czarnej i dzięcioła średniego.

Przedmiotem ochrony obszaru jest 6 gatunków ptaków (zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych dostępnym na stronie internetowej www.natura2000.gdos.gov.pl). Są to: kania czarna (*Milvus migrant*), kania ruda (*Milvus milvus*), gęś białoczelna (*Anser albifrons*), gęś zbożowa (*Anser fabalis*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*).

Do największych zagrożeń dla awifauny i jej siedlisk na omawianym obszarze należą: stale rosnąca presja turystyczna, związana z bliskością aglomeracji poznańskiej, zabudowywanie terenów otwartych na obrzeżach obszaru, nadmierna penetracja siedlisk ptaków przez ludzi i zwierzęta domowe oraz zaprzestanie użytkowania rolniczego łąk i pastwisk, bądź ich zalesianie lub zamiana w pola orne.

Dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony. Zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, dla którego ustanowiono plan ochrony. Zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 października 2015 r. zostały ustanowione zadania ochronne dla Wielkopolskiego Parku Narodowego, zatem są one obowiązujące również dla obszaru Natura 2000 Ostoja Rogalińska PLB300017.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH30012

Obszar obejmuje fragment pradoliny Warty na południe od Poznania, z unikalnym krajobrazem, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza i zastoiska. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łągowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy łągów. Większą część obszaru (47,7%) pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornyczych (ok. 25%) oraz łąk i pastwisk (ok. 23%). Charakterystyczną cechą obszaru jest grupa kilkuset okazałych starych dębów, występujących na odcinku Rogalinek - Rogalin; najstarsze liczą kilkaset lat, wśród nich rosnące w parku w Rogalinie: "Lech" (609 lat, obwód 910 cm), "Czech" (523 lata, 742 cm) i "Rus" (496 lat, 672 cm) - Pacyniak (1992). W obszarze nagromadzone są liczne, dobrze zachowane i silnie zróżnicowane starorzecza, łąki, łągi i inne typy roślinności związane z działalnością rzeki Warty. Stwierdzono występowanie 16 siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym trzech priorytetowych (6120, 91E0 i 9110). Spośród nich największy udział mają różnego typu lasy łągowe (ponad 40% łącznej powierzchni wszystkich siedlisk), świeże łąki (prawie 25%), starorzecza (ok. 16,5%) oraz kwaśne dąbrowy (ok. 11%) - Rosadziński (2010). Obszar do niedawna obejmował największe skupisko dębów szypułkowych w Europie, znajdujące się w dolinie Warty pomiędzy Rogalinkiem a Rogalinem (Pacyniak 1992).

Stwierdzono ponadto występowanie 15 gatunków z załącznika II dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym jednego priorytetowego - pachnicy dębowej. W obszarze występuje także 11 gatunków roślin z krajowej "czerwonej listy" (Zarzycki, Szela 2006): fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, goździk siny *Dianthus gratianopolitanus*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, nasięszczał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, pszeniec grzebieniasty *Melampyrum cristatum* oraz selernica żyłkowana *Cnidium dubium*. Kolejne figurują na regionalnej "czerwonej liście" (Jackowiak i in. 2007), w tym rzeżucha drobnokwiatowa *Cardamine parviflora* oraz skrzyp pstry *Equisetum variegatum* ze statusem "zagrożony" (kategoria "EN"). Dziewięć dalszych taksonów posiada w Wielkopolsce status "narażony" (kat. "VU"): bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, konitrut błotny *Gratiola officinalis*, kropidło puszczalkowate *Oenanthe fistulosa*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, rzeżucha niecierpkowa *Cardamine impatiens*, sitniczka szczecinowata *Isolepis setacea*, starzec bagienny *Senecio paludosus*, wolffia bezkorzeniowa *Wolffia arrhiza* oraz zamokrzyca ryżowa *Leersia oryzoides*. Kolejnych pięć gatunków zostało uznanych jako "najmniejszej troski" (kat. "LC"): koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, ożanka czosnkowa *Teucrium scordium*, topola czarna *Populus nigra* i wilczomleczeń łąkowy *Euphorbia lucida*.

Przedmiotem ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze:

- Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi,
- Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamio*
- Zalewane muliste brzegi rzeki,
- Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
- Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- Łąki selemicowe (*Cnidion dubii*),
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- łąg środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*),
- łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Przedmiotem ochrony obszaru jest 9 gatunków zwierząt (zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych dostępnym na stronie internetowej www.natura2000.gdos.gov.pl): bóbr europejski (*Castor fiber*), wydra (*Lutra lutra*), pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*), kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*),

starodub łąkowy (*Angelica palustris*), boleń pospolity (*Aspius aspius*), koza pospolita (*Cobitis taenia*), piskorz (*Misgurnus fossilis*), trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*).

Główne zagrożenia dla obszaru to zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód i eutrofizacja, wycinanie lasów łągowych. Mniej istotne to zarzucanie pasterstwa, odpady z gospodarstw domowych, międzygatunkowe interakcje wśród roślin.

Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik

Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik, został utworzony na podstawie Uchwały Nr I/1/93 Rady Miasta i Gminy w Kórniku z dnia 26 stycznia 1993 roku i obejmuje teren o powierzchni około 7200 ha. Obszar chroniony wyznaczono w celu zapewnienia ochrony wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, ochrony wielu gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz cennych przyrodniczo siedlisk, ochrony korytarza ekologicznego w rynnach Jezior Kórnickich, a także ochrony obszarów wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. Poza jeziorami w skład obszaru weszły liczne kompleksy leśne.

Użytek ekologiczny „Szuwary Gądeckie”

Obszar ten został uchwalony dnia 27 października 2004r. uchwałą nr XXXII/368/2004 Rady Miejskiej w Kórniku. Obejmuje on staw pod lasem w okolicach stacji kolejowej PKP Gądko o powierzchni 0,7 ha. Teren stanowi własność Fundacji Zakłady Kórnickie. Celem ochrony jest zachowanie siedliska przyrodniczego o dużych wartościach krajobrazowych.

4.1.10. Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione

Na obszarze objętym projektem zmiany studium zlokalizowane są:

- 1) zabytki archeologiczne: stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków gm. Kórnik (zespoły stanowisk). Stanowią one terenowe pozostałości pradziejowego i historycznego osadnictwa, które podlegają ochronie i opiece konserwatorskiej bez względu na stan zachowania.
- 2) obiekty wpisane do rejestru zabytków: Dwór w Radzewie, XVIII w., nr rej. 173/A decyzja z dnia 18.07.1968 r.
- 3) obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków: obiekty wymienione w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Kórnik na lata 2012 – 2015, zatwierdzonym uchwałą nr XIX/226/2012 Rady Miejskiej w Kórniku z dnia 28 marca 2012 r.

4.2. Stan jakości środowiska

4.2.1. Stan higieny atmosfery

Wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na danym obszarze mają wielkość i rozkład przestrzenny źródeł emisji zanieczyszczeń, zarówno tych zlokalizowanych w granicach omawianego terenu, jak również źródeł znajdujących się w sąsiedztwie. Istotny wpływ mają również przemiany fizykochemiczne zachodzące w atmosferze oraz sposób kształtowania się czynników meteorologicznych.

Obecnie coraz większe znaczenie dla jakości powietrza atmosferycznego stanowią liniowe źródła zanieczyszczeń, tj. ciągi komunikacyjne z odbywającym się nimi ruchem samochodowym, będącym źródłem emisji zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych (WWA), dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO) oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów, zawierających w swoim składzie m.in. ołów, kadm, nikiel, miedź. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego tymi substancjami skutkuje z kolei zanieczyszczeniem gleb, wód

powierzchniowych i podziemnych oraz roślin. W gminie Kórnik największe liniowe źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego stanowią: droga ekspresowa S11 oraz drogi wojewódzkie. Ponadto okresowe zagrożenie dla jakości powietrza stanowi tzw. „niska emisja”, pochodząca głównie z lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych, które nie podlegają obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza, opartych głównie na węglu jako paliwie. Stanowią one źródło emisji głównie SO₂ i pyłu zawieszony do atmosfery.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) gmina Kórnik należy do strefy wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines, tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej:

- do klasy A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy C1 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W roku 2021 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opublikował „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2020”. Na podstawie oceny poziomu poszczególnych substancji dokonano klasyfikacji stref, w których są dotrzymane lub przekraczane przewidziane prawem poziomy dopuszczalny lub docelowy oraz poziomy celów długoterminowych. Każdej strefie, dla każdego zanieczyszczenia przypisano właściwy symbol klasy.

W efekcie oceny przeprowadzonej pod kątem ochrony roślin, w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A (Ryc. 4.). W dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego strefie przypisano klasę D2.

Ryc. 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A

Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Pod kątem ochrony zdrowia dla poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu i niklu strefę

wielkopolską zaliczono do klasy A. Dokonując oceny stref dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego II fazy – wartości obowiązującej dla roku 2020 – strefa wielkopolska uzyskała klasę C1. W strefie wielkopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefy zaliczono do klasy C. W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację zaliczając strefę wielkopolską:

- w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do klasy D2,
- w przypadku pyłu PM_{2,5} poziomu dopuszczalnego I fazy - do klasy A (Ryc. 5.).

Ryc. 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
1	Aglomeracja Poznańska	PL3001	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
2	miasto Kalisz	PL3002	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
3	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	C1 ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska uzyskała klasę A

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Interpretując wyniki klasyfikacji, w szczególności wskazujące na potrzebę opracowania programów ochrony powietrza, należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją. Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego). Ocena roczna dla roku 2020 wykonana pod kątem ochrony zdrowia odniesiona do roku poprzedniego wykazała zdecydowaną poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ – nie przypisano klasy C żadnej ze stref.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Uchwałą Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954).

4.2.2. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Monitoring stanu wód, prowadzony jest według tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Obszary objęte zmianą Studium położone są na terenie, wyznaczonych zgodnie z typologią abiotyczną rzek, pięciu jednolitych części wód (JCW) rzecznych (Tabela 2.).

Tabela 2. Informacje o jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP), w obrębie których położone są obszary objęte zmianą Studium

Kod JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych RZEKI	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Uzasadnienie odstępstwa
RW600016185747	Kopel do Głuszynki	naturalna część wód	zły	zagrożona	W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW6000251857489	Głuszynka	naturalna część wód	zły	zagrożona	W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW60002018574	Kopel od Głuszynki do ujścia	naturalna część wód	zły	zagrożona	W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW60002118573	Warta od Pyszącej do Kopli	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	Nie zidentyfikowano presji mających wpływ na obniżoną ocenę stanu chemicznego. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Wdrożenie działań będzie mogło nastąpić dopiero po ich rozpoznaniu, dlatego też przewiduje się możliwość wdrożenia zaplanowanych działań po roku 2021. W celu rozpoznania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego zaplanowano następujące działania: przeprowadzenie weryfikacji Programu ochrony środowiska dla gminy w zakresie ograniczania emisji do atmosfery wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.
RW600017185572	Dopływ z gaj. Czmoń	naturalna część wód	zły	niezagrożona	-
RW60001718556	Dopływ z Lucin	naturalna część wód	zły	niezagrożona	-

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Jakość wód powierzchniowych płynących na terenie gminy Kórnik monitorowana jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wyniki badań stanu JCWP wykonanych w 2019 r. przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 3.).

Tabela 3. Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących JCWP rzecznych w granicach gminy Kórnik objętych monitoringiem w 2019 r.

Nazwa JCWP	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Rok badań	Klasa elementów:			Klasyfikacja stanu chemicznego	Stan/potencjał ekologiczny
			biologicznych	fizykochemicznych	hydro-morfologicznych		
Kopel do Głuszynki	Kopel - Szczytniki	2019	3	>2	3	-	umiarkowany
Głuszynka	Głuszynka - Kamionki	2019	2	>2	1	dobry	umiarkowany
Kopel od Głuszynki do ujścia	Kopel - Czapury	2019	4	>2	1	stan poniżej dobrego	słaby
Warta od Pyszącej do Kopli	Warta - Wiórek	2019	5	>2	>1	stan poniżej dobrego	zły

Źródło: www.gios.gov.pl/

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2149) stan/potencjał ekologiczny JCWP, w granicach których położony jest obszar objęty projektem zmiany Studium, określono jako zły, słaby i umiarkowany.

Wody podziemne

Ocenę jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2020 r. (wg badań PIG), przeprowadzono w trzech punktach monitoringowych w miejscowości Borówiec, zlokalizowanych na obszarze JCWPd nr 60, na gruntach leśnych. Badania wykazały II, III i IV klasę jakości (Tabela 4).

Tabela 4. Wyniki badań jakości wód podziemnych JCWPd nr 60 wg danych z 2020 r.

Miejscowość	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Zwierciadło wody	Typ ośrodka wodonośnego	Rodzaj punktu pomiarowego	Użytkowanie terenu	Klasa jakości 2020 końcowa
Borówiec	134,50	135,80-165,00	napięte	porowy	st. wiercona	10. Lasy	IV
Borówiec	89,00	92,60-113,00	napięte	porowy	st. wiercona	10. Lasy	II
Borówiec	28,00	35,00-45,00	napięte	porowy	piezometr	10. Lasy	III

Źródło: www.gios.gov.pl/

Ocena stanu wód podziemnych wykonana została na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148). Zgodnie z ww. rozporządzeniem klasa II to wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo wpływ ten jest bardzo słaby. Klasa III oznacza wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka. Natomiast klasa IV oznacza wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub wskazują na wyraźny wpływ działalności człowieka.

Zgodnie z informacjami dostępnymi na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2019 r. zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy wód podziemnych JCWPd nr 60 został określony jako dobry.

4.2.3. Klimat akustyczny

Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy Kórnik zaliczyć trzeba komunikację drogową oraz hałas przemysłowy.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu wyrażone są:

- wskaźnikami L_{AeqD} - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz L_{AeqN} - równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby,
- wskaźnikami L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) oraz L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, w przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu wyrażony za pomocą wskaźnika długookresowego L_{DWN} wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dopuszczalny poziom hałasu wyrażony za pomocą wskaźnika L_N od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu L_{AeqN} w porze nocy wynosi od 45 dB do 60 dB (Tabela 4. i Tabela 5.). Spełnienie powyższych wymogów, określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska nie gwarantuje stworzenia mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy podyktowane są realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych.

Tabela 4. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB				Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej	61	56	50	40	64	59	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45	68	59	55	45

Tabela 5. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB				Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
a) Tereny szpitali, domów opieki społecznej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	55	45	45	40	55	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe c) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	50	45	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Wpływ na klimat akustyczny terenu gminy ma przede wszystkim ruch samochodowy odbywający się drogą ekspresową S11, drogami wojewódzkimi, drogami powiatowymi i gminnymi, a także linią kolejową nr 272. Najsilniej zjawisko zakłóceń akustycznych odczuwalne jest w miejscowościach, których część zabudowy znajduje się w strefie oddziaływania dróg.

W ramach monitoringu szczególnych uciążliwości, w roku 2008, m.in. na terenie gminy Kórnik, przeprowadzono badanie natężenia ruchu pojazdów i pomiary hałasu komunikacyjnego. Punkt pomiarowy znajdował się w Kórniku przy ul. Strzeleckiej przy Liceum Ogólnokształcącym – badanie hałasu od drogi krajowej nr 11. Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} w dzień wyniósł 70,2 dB, przy natężeniu ruchu podczas pomiarów równym 842 pojazdy na godzinę (w tym zanotowano 90 pojazdów ciężkich). W celu poprawy klimatu akustycznego ruch komunikacyjny wyprowadzono poza teren miasta dzięki odpowiedniej organizacji ruchu drogowego oraz modernizacji istniejących dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez obszar gminy.

Zgodnie z wnioskiem złożonym przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad, na podstawie map akustycznych, odległość negatywnego oddziaływania związanego z ruchem drogowym od zewnętrznej krawędzi jezdni dla drogi ekspresowej S11 wynosi min. 170 m. Natężenie hałasu generowanego przez samochody charakteryzuje się zmiennością w ciągu doby - większe w porze dziennej oraz znacząco mniejsze w porze nocnej.

W roku 2016 na zlecenie Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg wojewódzkich, po których przejeżdża ponad 3 mln pojazdów rocznie, m.in. dla drogi wojewódzkiej nr 434 na odcinkach: Kórnik (obwodnica), Kórnik - Czmoń oraz Czmoń - Śrem (rondo z DW 432). Wyniki pomiarów hałasu w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 434 w otoczeniu ww. odcinków przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 6.).

Tabela 6. Wyniki pomiarów hałasu w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 434 na terenie gminy Kórnik

Punkt pomiarowy	Adres	Nr drogi	Odcinek	Wartość zmierzona [dB]		Wartość obliczona [dB]		Różnica [dB]	
				L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
P42	ul. Mosińska 3, Kórnik	DW434	Kórnik (obwodnica)	69,6	65,5	70,7	65,4	-1,1	0,1
P43	Teren leśny, niezabudowany w km 45+020	DW434	Kórnik (obwodnica)	69,1	66,0	69,5	64,7	-0,4	1,3
P44	ul. Łagodna 40, Czmoń	DW434	Kórnik - Czmoń	70,4	66,4	71,1	66,1	-0,7	0,3
P45	Czmoniec 59	DW434	Czmoń – Śrem (rondo z DW 432)	70,9	66,3	70,4	65,4	0,5	0,9

Źródło: <https://wzdw.pl/>

W ramach opracowania każdorazowo analizą objęty został pas terenu o szerokości 2 x 500 m, położony po obu stronach odcinków dróg objętych zakresem dokumentacji. Przeprowadzone analizy pomiarowo – obliczeniowe wykazały, iż najwięcej osób, lokali mieszkalnych oraz powierzchni terenów narażonych jest na najniższe przedziały przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu (w zakresie do 5 dB). Jednocześnie nie stwierdzono mieszkańców oraz lokali mieszkalnych na terenach, dla których warunki akustyczne określane są mianem „złych” lub „bardzo złych” (przekroczenia wartości normatywnych powyżej 10 dB).

Linia kolejowa nr 272 na odcinku Jarocin - Poznań Krzesiny należy do linii kolejowych o natężeniu ruchu większym niż 30 000 pociągów rocznie. Odcinek ten został objęty Programem ochrony środowiska przed hałasem. Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku pochodzącego od ruchu pociągów odbywającego się po analizowanym odcinku linii kolejowej przedstawiono poniżej (Tabela 7.).

Tabela 7. Tereny zagrożone hałasem zlokalizowane w sąsiedztwie linii kolejowej nr 272 Kluczbork - Poznań Główny na terenie powiatu poznańskiego

L.p.	Nazwa odcinka	Kilometraż linii kolejowej		Strona linii kolejowej	Maksymalna wartość przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu wyrażonego wskaźnikiem L_{dwn}	Maksymalna wartość przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu wyrażonego wskaźnikiem L_N	Powiat
		km początkowy	km końcowy				
1	Jarocin – Poznań Krzesiny	183+000	183+100	Prawa	5	5	Poznański
2	Jarocin – Poznań Krzesiny	183+225	183+275	Prawa	5	5	poznański
3	Jarocin – Poznań Krzesiny	183+400	184+125	Lewa	10	10	poznański
4	Jarocin – Poznań Krzesiny	183+650	183+775	Prawa	10	10	poznański
5	Jarocin – Poznań Krzesiny	183+950	184+600	Prawa	10	10	poznański
6	Jarocin – Poznań Krzesiny	184+450	184+500	Lewa	5	5	poznański

Źródło: Uchwała Nr L/1123/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r.

Obszar gminy Kórnik zlokalizowany jest w zasięgu strefy podejścia samolotów do lotniska wojskowego Poznań - Krzesiny, zatem na klimat akustyczny znacznej części gminy kształtowany jest również przez ruch samolotów. Hałas ten ma charakter chwilowy, a częstotliwość jego występowania jest zmienna w ciągu roku.

Obszar gminy znajdował się częściowo w strefach I, II i III obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań - Krzesiny, określonego w rozporządzeniu Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r. Nr 1 poz. 1), które weszło w życie dnia 22 lutego 2008 r. Jednakże Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z dnia 6 października 2010 r., sygn. akt II OSK 548/09, w związku ze zmianą treści art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150 ze zm.), uchylił ww. rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego nr 40/07, w związku z powyższym ono utraciło moc obowiązującą dnia 15 listopada 2008 r. Obszar ograniczonego użytkowania był wyznaczony linią, na której dopuszczalny poziom hałasu od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej. Pomimo braku ważności wyznaczonego obszaru ograniczonego użytkowania od lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny, oddziaływanie w czasie przelotów samolotów wojskowych jest odczuwalne w miejscowościach położonych w północnej części gminy, na obszarach nalogów.

Zagrożenie spowodowane hałasem przemysłowym ma związek z działalnością gospodarczą prowadzoną w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Wzajemne przenikanie się terenów produkcyjno-usługowych oraz terenów zabudowy mieszkaniowej powoduje, że problem uciążliwości hałasu przemysłowego jest zjawiskiem dość powszechnym. Dotyczy to takich obiektów jak: kotłownie, hurtownie, zakłady stolarskie, warsztaty samochodowe, lokale rozrywkowe itp. Źródłem hałasu są urządzenia techniczne typu: szlifierki, frezarki, piły tarczowe, sprężarki powietrzne, systemy wentylacyjne i klimatyzacyjne, pompy elektryczne oraz prace załadunkowo-rozładunkowe.

Ponadto, w czasie żniw oraz jesiennych prac polowych zakłóceniom akustycznym podlega środowisko wiejskie na skutek uciążliwości spowodowanych pracami sprzętu rolniczego (kombajny, ciągniki rolnicze, koparki) na polach i wzdłuż dróg dojazdowych.

4.2.4. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

Na obszarze projektu zmiany studium główne źródło promieniowania elektromagnetycznego stanowią napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia:

- czterotorowa linia elektroenergetyczna 200 kV relacji Plewiska – Kromolice,
- linia elektroenergetyczna 110 kV,
- oraz wiele linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV.

Ponadto na obszarze gminy znajduje się kilkadziesiąt stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Dopuszczalne poziomy promieniowania elektromagnetycznego, w odniesieniu do terenów i obiektów przebywania ludzi, określone poprzez graniczne wartości wielkości fizycznych, reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. nr 192, poz. 1883), które ustala 10 kV/m jako wartość graniczną pola elektrycznego 50 Hz, dopuszczalną w środowisku, w miejscach dostępnych dla ludzi. Obszar, na którym natężenie pola elektrycznego jest mniejsze niż 1 kV/m, uważa się, zgodnie z obecną wiedzą i obowiązującymi przepisami, za całkowicie bezpieczny dla ludzi. Sprawdzenie dotrzymania standardów jakości środowiska w otoczeniu urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne następuje poprzez wykonanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W roku 2018, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

4.2.5. Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, plany gospodarki odpadami są opracowywane wyłącznie na poziomach: krajowym i wojewódzkim. Zniesiony został obowiązek tworzenia powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami.

Cele wskazane w wojewódzkim Programie gospodarki odpadami są realizowane przy pomocy regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, sporządzanym na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, będącym aktem prawa miejscowego.

Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kórnik. Koordynacją zadań związanych z gospodarką odpadami zajmuje się Urząd Miejski w Kórniku. Prowadzi on ewidencję podmiotów realizujących zadania z zakresu usuwania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, wydaje pozwolenia podmiotom ubiegającym się o prawo wywozu odpadów, prowadzi ewidencję ilości odpadów powstających na tym terenie.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu zmiany studium należą:

- niezadowalająca jakość wód JCWP, w granicach których znajduje się przedmiotowy obszar i konieczność osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla JCWP,
- konieczność uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej w granicach terenów położonych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
- degradacja klimatu akustycznego w sąsiedztwie tras komunikacyjnych,
- degradacja powierzchni ziemi spowodowana jej rolniczym użytkowaniem,
- przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską.

Obszar objęty zmianą studium jest częściowo zlokalizowany w granicach obszarów objętych formami ochrony przyrody, zatem do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należy również:

- konieczność ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk, dla których powołany został obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH30012,
- uwzględnienie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, dla ochrony których został powołany Rogaliński Park Krajobrazowy oraz wyróżniającego się krajobrazu, zróżnicowania siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których został ustanowiony Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik.

6. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

Analizowany dokument stanowi zmianę obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kórnik. Realizacja ustaleń studium następuje w wyniku podejmowanych w gminie prac planistycznych dotyczących sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowią prawo miejscowe. Na części terenu gminy obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zatem omawiany obszar ulega już przekształceniom zgodnie z zasadami określonymi w tych dokumentach. Można zatem stwierdzić, że opracowanie studium jest etapem przejściowym do osiągnięcia celu, jakim jest, między innymi, aktywna ochrona środowiska. Skuteczna ochrona lokalnych komponentów środowiska przyrodniczego, tj. lokalnych ciągów ekologicznych, drobnych cieków wodnych, zieleni przydrożnej, śródpolnej, przywodnej, w odróżnieniu od ponadlokalnych inwestycji celu publicznego, wymaga uwzględnienia i zabezpieczenia w aktach prawa miejscowego, a wcześniej również w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z którym plany miejscowe muszą być zgodne.

Rozwój przestrzenny gminy należy dostosować do ciągle zmieniającej się sytuacji demograficznej i społecznej, która pociąga za sobą przemiany gospodarcze i ekonomiczne. Konsekwencją tych zmian jest rosnące zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne, zwłaszcza mieszkaniowe oraz związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Biorąc pod uwagę tendencje dotyczące procesów inwestycyjnych, ich skali, tempa i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, konieczne jest zdefiniowanie polityki przestrzennej gminy, która będzie miała bezpośrednie przełożenie na zapisy prawa miejscowego i będzie prowadziła do harmonijnego rozwoju zabudowy, w celu uniknięcia tworzenia mozaiki funkcjonalnej (sąsiedztwo funkcji wzajemnie kolizyjnych, np. mieszkaniowych z przemysłowymi) oraz kreowania nowych struktur przestrzennych bez jednoznacznie sprecyzowanych priorytetów w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy.

W przypadku braku realizacji zmiany studium oraz planów miejscowych istnieje realne zagrożenie degradacji przedmiotowych terenów poprzez chaotyczne, bezplanowe ich zabudowywanie. Obecnie możliwe jest wydawanie warunków zabudowy bez konieczności dostosowania przeznaczenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w którym zawarta jest polityka przestrzenna. Może to skutkować powiększaniem terenów mieszkaniowych i usługowych o niekorzystnym oddziaływaniu na środowisko bez zachowania terenów przyrodniczo chronionych, np. korytarzy ekologicznych migracji zwierząt. Sytuacja taka utrudni kształtowanie ładu przestrzennego oraz ochronę środowiska. Brak realizacji ustaleń zmiany studium może przyczynić się do utrwalenia stanu istniejącego co w dłuższej perspektywie może prowadzić do postępującej degradacji środowiska przyrodniczego i krajobrazu poprzez niekontrolowany rozwój różnego rodzaju niekorzystnej działalności, samowoli budowlanej. Może również skutkować brakiem kontroli władz Gminy nad procesem rozwoju różnorodnych funkcji wprowadzanych przez inwestorów, które to nie uwzględniają kompleksowego podejścia do ochrony walorów krajobrazowych czy respektowania wymogów dla obszarów i obiektów chronionych.

Uchwalenie przedmiotowej zmiany studium jest uzasadnione ze względu na konieczność uwzględnienia zmian z polityce przestrzennej gminy i dostosowania jej do potrzeb lokalnej społeczności. Studium porządkuje wszystkie procedury sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w odróżnieniu od studium stanowią akty prawa miejscowego. Prawo miejscowe oprócz definiowania przeznaczenia i sposobów zagospodarowania i zabudowy terenów w formie nakazów, zakazów i dopuszczeń, określa również wiele istotnych zagadnień z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, które w powiązaniu z przepisami odrębnymi pozwalają na kształtowanie polityki przestrzennej z uwzględnieniem konieczności ochrony i poprawy jakości środowiska.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM

Do dokumentów rangi międzynarodowej ujmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu zmiany Studium należą ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe:

- Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości mająca na celu ochronę człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczeniem powietrza na dalekie odległości,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992), której głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706), której podstawowym celem jest ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia. Dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 roku ma na celu ochronę różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych, jak i kulturowych, a także racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu,
- Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r., zwana Konwencją Maltańską, której celem jest ochrona dziedzictwa archeologicznego jako źródła zbiorowej pamięci europejskiej i jako instrumentu dla badań historycznych i naukowych.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska

zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Do dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu zmiany Studium, zaliczyć można:

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko,
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, której celem jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych,
- Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, która ustanawia szczególne środki, określone w art. 17 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE, w celu zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, która ma na celu m.in. utrzymanie jakości powietrza, tam gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.

Ponadto do dokumentów rangi wspólnotowej obejmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu są dyrektywy dotyczące sieci obszarów Natura 2000:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (2009/147/WE), której celem jest utrzymanie lub dostosowanie populacji gatunków ptaków na poziomie odpowiadającym wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym,
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG), zapewniająca różnorodność przyrodniczą na europejskim terytorium państw członkowskich, poprzez zachowanie siedlisk naturalnych oraz gatunków dzikiej flory i fauny w stanie sprzyjającym ochronie (z możliwością działań odtwarzających taki stan), przy uwzględnieniu wymogów gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz specyfiki regionalnej i lokalnej.

Projekt zmiany studium respektuje zasady ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów określających zasady ochrony środowiska i przyrody.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Genewskiej i Dyrektywie UE z dnia 21 maja 2008 r. celu ochrony człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza, w projekcie zmiany studium określa się zasady ochrony środowiska, w tym w zakresie ochrony powietrza ustala się stosowanie ekologicznych, posiadających odpowiednie atesty, nośników energii do ogrzewania pomieszczeń i ewentualnych procesów produkcyjnych lub w usługach.

Respektując zapisy Konwencji Krajobrazowej w projekcie zmiany studium nakazuje się ochronę walorów krajobrazowych. Ponadto zaleca się ustalanie takich zasad kształtowania zabudowy, które zapewnią czytelność walorów krajobrazowych sąsiadujących z tą zabudową terenów.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Maltańskiej celu ochrony dziedzictwa archeologicznego w projekcie zmiany studium w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków ustalono nakaz respektowania zaleceń konserwatorskich odnoszących się do pojedynczych obiektów

zabytkowych, zespołów oraz układów urbanistycznych, a także stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz stref ochrony zabytków archeologicznych.

W projekcie zmiany Studium określono zasady ochrony przyrody w odniesieniu do specjalnego obszaru ochrony siedlisk europejskiej sieci Natura 2000. Należy ściśle przestrzegać zasad określonych w przepisach szczególnych oraz w dokumencie zmiany Studium.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych i lokalnych dokumentów i na ich podstawie są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne są ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu są takie opracowania jak: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” oraz „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.

„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Istotnym dokumentem na poziomie krajowym, dotyczącym ochrony wód jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967), w którym zapisano cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd).

Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP brano ponadto pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego dokonaną na podstawie dostępnych danych monitoringowych z lat 2010-2012 (w przypadku rzek) lub 2010-2013 (w przypadku jezior).

Celem środowiskowym dla ww. JCWP w zakresie potencjału ekologicznego jest dobry potencjał ekologiczny, natomiast w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków.

Według informacji zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” osiągnięcie celów środowiskowych dla ww. JCWP jest zagrożone, przede wszystkim z uwagi na występującą w zlewniach JCWP presję komunalną i przemysłową.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Zgodnie z metodyką wyznaczania celów środowiskowych w latach 2012-2013, w sytuacji, gdy JCWPd zidentyfikowano jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, celem dla wód jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Cel ten został określony przy pomocy kryteriów charakteryzujących dobry stan chemiczny lub ilościowy zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Natomiast dla JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych, ale będących zgodnie z oceną stanu na 2012 r. w stanie dobrym, brakowało podstaw do wskazania przesłanek do ustalenia odstępstw. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy, zidentyfikowany przy pomocy parametrów cechujących dobry stan chemiczny i ilościowy. W przypadku JCWPd, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone i będące w stanie słabym zgodnie z oceną stanu na 2012 r., wykonano wstępną procedurę włączeń, czyli ustalenia odstępstw od celów środowiskowych. Wstępnie zaproponowano odstępstwa od

celów środowiskowych w postaci przedłużenia terminu osiągnięcia celów oraz ustalenie mniej rygorystycznych celów, które powinny zostać ostatecznie potwierdzone analizami presji i wpływów. Obszar opracowania planu zlokalizowany jest w granicach JCWPd nr 60 (GW600060). Zgodnie z „Planem”, celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny, natomiast celem środowiskowym w zakresie stanu ilościowego jest dobry stan ilościowy. Osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWPd nr 60 nie jest zagrożone.

W projekcie zmiany studium wskazuje się ogólne zasady ochrony środowiska, również w zakresie ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych gminy. Dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych obowiązują zakazy zrzutu ścieków przemysłowych i komunalnych do wód powierzchniowych i gruntu poprzez budowę kanalizacji sanitarnej połączonej z oczyszczalnią w Borówcu. Dla zminimalizowania, ograniczenia dopływu wód obciążonych nawozami mineralnymi, środkami ochrony roślin proponuje się stworzenie bariery zieleni ochronnej (zadrzewień, pokrywy darniowej) na obrzeżu jezior. Celem działań ochronnych jest doprowadzenie rzeki Kopli do I klasy czystości, jezior w rynnice Kórnicko-Zaniemyskich do II klasy.

Szczególnością ochrony objęto dolinę rzeki Warty, jako obszar występowania głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) w piętrze czwartorzędowym. Odcinek pradoliny tzw. „basen mosiński” stanowiący ujęcie wody dla m. Poznania z wyznaczonymi strefami ochronnymi podlegający ochronie w skali krajowej. Jest to Obszar Najwyższej Ochrony (ONO), w granicach którego wody gruntowe nie są izolowane od powierzchni terenu.

Ochronie podlega także struktura wodonośna czwartorzędowa Wielkopolskiej Doliny Kopalnej, która zalega w północnej i zachodniej części gminy wraz z obszarem wysokiej ochrony wód podziemnych OWO. Dolina Kopalna jest głównym zbiornikiem wód podziemnych Nr 144, o znaczeniu regionalnym, którego zasoby wodne są podstawą zaopatrzenia w wodę miast i wsi na terenie woj. wielkopolskiego.

Mając na uwadze powyższe zakłada się, że wprowadzone w projekcie zmiany studium ustalenia przyczynią się do realizacji celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

„Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”

Projekt zmiany Studium uwzględni działania naprawcze zawarte w Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, przyjętym Uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r., poz. 5954). Do działań naprawczych zawartych w „Programie” należą:

- Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej.
- Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej.
- Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin.
- Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych.
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.
- Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich.
- Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej.
- Edukacja ekologiczna.
- Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Odnosząc się do ww. działań naprawczych, w projekcie zmiany studium ustala się, iż do celów grzewczych należy stosować paliwa niskoemisyjne, takie jak: gaz ziemny, energia elektryczna, olej opałowy lekki, paliwa odnawialne, alternatywne źródła energii, takie jak panele fotowoltaiczne.

8. PRZEWDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

8.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Teren objęty projektem zmiany studium położony jest częściowo: w Rogalińskim Parku Krajobrazowym (obr. Czmoniec), w Obszarze Chronionego Krajobrazu w gminie Kornik (obr. Szczytniki, Kamionki, Brin, Czołowo, Konarskie, Czmoń, Błażejewko, Gądko, Borowiec, Skrzynki, Kórnik, Biernatki - jezioro i Dziećmierowo), na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 oraz na obszarze specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017.

Projekt zmiany studium na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego ustala następujące przeznaczenie terenu: MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; RM - tereny zabudowy zagrodowej; MN,U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny zabudowy usługowej; ZC - tereny cmentarzy; WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych; tereny lasów; tereny łąk; tereny rolnicze.

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla Rogalińskiego Parku Krajobrazowego jest uchwała nr LI/979/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2014 r. poz. 6113). Uchwała to określa obowiązujące przepisy wykonawcze, w tym zakazy obowiązujące na terenie Parku.

Park krajobrazowy, zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Analizując ustalenia projektu zmiany studium pod kątem zgodności z § 4 ust. 1 ww. uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, określającym zakazy obowiązujące na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego ustalono, co następuje.

1. Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i poz. 1238, z 2014 r. poz. 587) - w toku prowadzonej analizy stwierdzono, że niemożliwa jest weryfikacja ww. zakazu na etapie prowadzonego postępowania, tj. uzgadnianiu zmiany studium. Weryfikacja naruszenia ww. zakazu jest szczegółowo analizowana przy uzgadnianiu projektów miejscowych planów i uzgadnianiu projektów decyzji o warunkach zabudowy na terenie gminy Kórnik.
2. Zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej - projekt zmiany studium nie przewiduje umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry. W związku z powyższym przedmiotowy zakaz nie zostanie naruszony.
3. Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych - projekt zmiany studium nie przewiduje likwidowania i niszczenia zadrzewień. Ponadto w zakresie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, projekt zmiany studium ustala, że należy uwzględnić ochronę obszarów objętych ochroną prawną oraz należy chronić naturalną zieleń w otoczeniu zbiorników i cieków wodnych. Biorąc powyższe stwierdzono, że realizacja ustaleń projektu zmiany studium nie będzie naruszała ww. zakazu.
4. Zakaz pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczytków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu - projekt zmiany studium nie

zakłada pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu, w związku z czym przedmiotowy zakaz nie zostanie naruszony.

5. Zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych - zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2008 r. (sygn. IV SA/Wa 952/08), do takich prac kwalifikuje się m.in.: niwelację wzgórza, wykopanie stawu, zmiany biegu rzeki. W niniejszym przypadku, ustalenia projektu zmiany studium w obszarze Parku nie przewidują prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.
6. Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany to nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej - projekt zmiany studium w zakresie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk ustala: lokalizacja inwestycji nie powinna naruszać i zmieniać istniejących stosunków wodnych oraz kierunku odpływu wód opadowych; mając powyższe na uwadze stwierdzono, że ww. zakaz nie zostanie naruszony.
7. Zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej.
Zgodnie z § 4 ust. 6 uchwały w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego ww. zakaz nie dotyczy: obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej, a także sztucznych zbiorników wodnych.
W projekcie zmiany studium nie wyznacza się nowych terenów inwestycyjnych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, za wyjątkiem terenu MN obejmującego działki nr 494/10 i 494/12, obręb Czmoniec. Przedmiotowy teren został wyznaczony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornik (zatwierdzonym uchwałą Rady Miejskiej w Kórniku Nr LV/450/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.) jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zatem jego wyznaczenie w projekcie zmiany studium nie narusza ww. zakazu.
8. Zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych - projekt zmiany studium nie zakłada lokalizacji inwestycji mogących skutkować likwidacją, zasypianiem i przekształceniem zbiorników wodnych, starorzeczy lub obszarów wodno-błotnych.
9. Zakaz organizowania rajdów motorowych i samochodowych - projekt zmiany studium nie przewiduje organizowania rajdów motorowych i samochodowych.
10. Zakaz używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych - projekt zmiany studium nie przewiduje używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Mając na uwadze powyższą analizę oceniono, że realizacja ustaleń projektu zmiany studium nie naruszy zakazów obowiązujących na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego.

Zgodnie z § 3 uchwały nr LI/979/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego do szczegółowych celów ochrony Rogalińskiego Parku Krajobrazowego należy:

1. Zachowanie kompleksu zbiorowisk roślinnych związanych funkcjonalnie z doliną rzeki Warty;
2. Zachowanie populacji rzadko występujących oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów występujących w dolinie Warty;

3. Zachowanie walorów biocenotycznych oraz bogactwa gatunkowego lasów porastających dno doliny Warty oraz stopniowa renaturalizacja obszarów leśnych zniekształconych przez nadmierny udział drzewostanów sosnowych;
4. Zachowanie zgrupowań okazałych dębów szypułkowych rosnących na obszarze doliny Warty;
5. Zachowanie obecnego charakteru koryta Warty oraz charakterystycznych elementów geomorfologii doliny, w szczególności - starorzeczy w różnych stadiach łądowania;
6. Zachowanie urozmaiconego krajobrazu doliny Warty wraz z unikatowymi panoramami widokowymi;
7. Zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.

Zgodnie z ustaleniami projektu zmiany studium obszar doliny rzeki Warty należy pozostawić ten teren jako wyłączony z lokalizowania nowej zabudowy, a wszelkie zamierzenia inwestycyjne powinny zostać zaniechane. Biorąc powyższe pod uwagę oceniono, że realizacja ustaleń projektu zmiany studium nie wpłynie negatywnie na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (obr. Czmoniec) projekt zmiany studium przewiduje następujące przeznaczenia terenu: MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; RM - tereny zabudowy zagrodowej; MN,U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny zabudowy usługowej; ZC - tereny cmentarzy; WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych; tereny lasów; tereny łąk; tereny rolnicze.

Przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012, zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z 13 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty (PLH300012) (Dz. U. z 2017 r. poz. 981), są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. *Bidenton* p.p., 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostyilion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tillo-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Zgodnie z załącznikiem nr 4 do ww. rozporządzenia przedmiotem ochrony ww. obszaru jest starodub łąkowy *Angelica palustris*. Zgodnie z załącznikiem nr 5 przedmiotem ochrony są również następujące gatunki zwierząt: bóbr europejski (*Castor fiber*), wydra (*Lutra lutra*), Wę (Aspius as plus), piskorz (*Misgurnus fossilis*), koza (*Cobitis taenia*), trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*), kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*).

Dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 4757).

Na podstawie „Dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 PLH300012 Rogalińska Dolina Warty” (BULiGL Oddział w Poznaniu. Poznań 2010) ustalono, że na obszarze objętym projektem zmiany studium znajdują się następujące siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony ww. obszaru Natura 2000, tj. 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami

z *Nymphaeion*, *Potamion*, 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) oraz stanowiska gatunków będących przedmiotem ochrony ww. obszaru Natura 2000, tj. piskorz (*Misgurnus fossilis*), bóbr europejski (*Castor fiber*) oraz trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*).

Zagrożeniami istniejącymi, zgodnie z planem zadań ochronnych, dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion* są: brak okresowych zalewów i wymiany wód starorzeczy z Wartą prowadzący do ich zarastania i wypłykania, presja wędkarska: stosowanie zanęt powodujące przyspieszenie naturalnego procesu eutrofizacji; niszczenie roślinności litoralnej; śmiecenie; presja turystyczna: niszczenie roślinności litoralnej, śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów spalinowych, w szczególności samochodów i quadów. Zagrożenia potencjalne to: regulacja rzek, zasypywanie zbiorników wodnych, nieprawidłowa gospodarka rybacka oraz użytkowanie rębne lasów położonych w bezpośredniej zlewni zbiorników wodnych.

Zagrożeniami istniejącymi, zgodnie z planem zadań ochronnych, dla siedliska 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) są: brak ekstensywnego wypasu lub okresowego wykaszania skutkujący wkraczaniem drzew w wyniku naturalnej sukcesji wtórnej, np. brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) i sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*), brak zalewów eliminujących ekspansywne gatunki zielne, wnikanie obcych gatunków inwazyjnych, w szczególności przymiotna kanadyjskiego (*Coryza canadensis*) oraz krzywoszczecia przywłoki (*Campylopus introflexus*). Zagrożeniem potencjalnym jest zmiana sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne oraz zalesianie.

Zagrożeniami istniejącymi, zgodnie z planem zadań ochronnych, dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe są: silna antropogeniczna fragmentacja siedliska prowadząca do nadmiernego prześwietlenia płatów siedliska oraz zwiększonej podatności na wnikanie gatunków obcych, w szczególności uczezu amerykańskiego (*Bidens frondosa*) i klonu jesionolistnego (*Acer negundo*), brak odpowiedniej ilości martwego drewna, presja wędkarska: wydeptywanie ścieżek, niszczenie płatów siedliska, palenie ognisk oraz śmiecenie, presja turystyczna: niszczenie roślinności, śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów spalinowych, w szczególności samochodów i quadów, nieodpowiedni reżim wodny - brak corocznych zalewów, zamieranie jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). Wśród potencjalnych zagrożeń wymieniono: nieprawidłowa gospodarka leśna, polegająca na wprowadzaniu obcych gatunków do siedliska, w szczególności olszy szarej (*Alnus incana*), jesionu pensylwanskiego (*Fraxinus pennsylvanica*) oraz topoli balsamicznych z sekcji *Tacamahaca*, eutrofizacja rzek prowadząca m.in. do ekspansji gatunków nitrofilnych w siedlisku, np. pokrzywy zwyczajnej (*Urtica dioica*), przesuszenie siedliska przejawiające się zanikaniem gatunków higrofilnych, melioracje odwadniające i regulacje rzek prowadzące do pogorszenia stosunków wodnych, zmiany sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne oraz na użytki zielone.

Zagrożeniami istniejącymi, zgodnie z planem zadań ochronnych, dla siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) są: wnikanie obcych gatunków inwazyjnych, w szczególności kolczurki klapowanej (*Echinocystis lobata*) prowadzące do stopniowego pogarszania stanu ochrony siedliska, a w efekcie końcowym zastępowania jego płatów przez skupienia kolczurki, niszczenie płatów siedliska w wyniku deptania i koszenia, presja turystyczna: niszczenie roślinności, śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów, w szczególności samochodów i quadów. Zagrożeniem potencjalnym jest wnikanie gatunków obcych, np. astrów *Aster* div. sp. i nawłoci *Solidago* div. sp.

Zagrożeniami istniejącymi, zgodnie z planem zadań ochronnych, dla siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) są: brak użytkowania kośnego prowadzące do pojawiania się gatunków zielnych niezwiązanych z siedliskiem oraz krzewów i drzew

i zanikania gatunków typowych dla tak świeżych. Zagrożenia potencjalne to: niewłaściwe użytkowanie: przenawożenie, zbyt niskie lub zbyt częste koszenie, podsiewanie, w tym gatunkami obcymi geograficznie, zmiany sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne oraz zalesianie.

Piskorz (*Misgurnus fossilis*), zasiedla wody stojące i wolno płynące, płytkie, zanikające jeziora, drobne, muliste śródpolne zbiorniki, starorzecza, kanały, a nawet rowy melioracyjne. [Gromadzki M. (red.) Gatunki zwierząt z wyjątkiem ptaków (Ryby). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T.6]. Zagrożeniami istniejącymi dla piskorza (*Misgurnus fossilis*), zgodnie z planem zadań ochronnych, są: brak okresowych zalewów i wymiany wód starorzeczy z rzeką prowadzący do zarastania i wypływania. Zagrożenia potencjalne to: zasypywanie zbiorników wodnych, zanieczyszczenie wad, regulacja rzek.

Środowiskiem bobra są zarówno jego nory i żeremia, jak i tworzone przez niego stawy i rozlewiska, a wreszcie zbiorniki i ciek wodne wraz z ich strefą przybrzeżną. [W. Gromadzki M. (red.) Gatunki zwierząt z wyjątkiem ptaków (Ssaki). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T.6]. Zagrożeniami istniejącymi dla bobra europejskiego (*Castor fiber*), zgodnie z planem zadań ochronnych, są: ingerencja w koryta rzeczne, w szczególności znaczna wycinka zadrzewień nadrzecznych, kłusownictwo, niszczenie żeremi, nor, tam, spiżarni itp.

Trzepla zielona zasiedla nizinne i podgórskie ciek różnej wielkości, od strumieni po duże rzeki. [W. Gromadzki M. (red.) Gatunki zwierząt z wyjątkiem ptaków (Bezkręgowce). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T.6]. Zagrożeniami istniejącymi dla trzepli zielonej (*Ophiogomphus cecilia*) zgodnie z planem zadań ochronnych, są: silne zanieczyszczenie wód. Zagrożeniem potencjalnym jest regulacja rzek.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000, płyty siedliska 3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion* znajdujące się na terenie objętym projektem zmiany studium zostały ujęte w działaniach ochronnych polegających na usuwaniu śmieci z brzegów starorzeczy, w szczególności w obrębie stanowisk wędkarskich. Ponadto płyty siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) znajdujące się na terenie objętym projektem zmiany studium zostały ujęte w działaniach ochronnych polegających na ekstensywnym użytkowaniu kośnym, kośno pastwiskowym lub pastwiskowym, trwałych użytków zielonych; płyty siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albobfragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe zostały ujęte w działaniach ochronnych polegających na pozostawieniu bez wskazań gospodarczych i uznaniu za powierzchnie referencyjne w planie urządzenia lasu, oraz pozostawieniu martwego drewna wydzielającego się naturalnie.

W zakresie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, projekt zmiany studium ustala: należy uwzględnić ochronę obszarów objętych ochroną prawną; należy chronić naturalną zieleń w otoczeniu zbiorników i cieków wodnych; należy zachować istniejące zbiorniki i otwarte ciek wodne; lokalizacja inwestycji nie powinna naruszać i zmieniać istniejących stosunków wodnych oraz kierunku odpływu wad opadowych; należy zachować naturalne ukształtowanie terenu; wprowadzane zalesienia i zadrzewienia należy realizować głównie z gatunków typowych dla rodzimej flory leśnej: liściastej i iglastej; przewiduje się ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń do gruntu i wód powierzchniowych do wielkości dopuszczalnych w przepisach odrębnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, w tym także bliską odległość terenów przeznaczonych pod zabudowę – w odległości ok. 40 m od naturalnego zbiornika wodnego (starorzecze, dz. nr 496, obr. Czmoniec), wykluczono znacząco negatywny wpływ realizacji ustaleń przedmiotowego projektu zmiany studium na cele i przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność i spójność sieci. W analizie wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany studium na ww. obszar Natura 2000 wzięto również pod uwagę zapisy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 4757) i ustalono, że realizacja projektu decyzji nie jest sprzeczna z zapisami PZO.

Projekt zmiany studium na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 (obr. Czmoniec) przewiduje następujące przeznaczenia terenu: MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; RM - tereny zabudowy zagrodowej; MN,U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny zabudowy usługowej; ZC - tereny cmentarzy; WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych; tereny lasów; tereny łąk; tereny rolnicze. Obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 jest to obszar, którego przedmiotami ochrony są następujące gatunki ptaków: kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), gęś zbożowa (*Anser fabalis*), gęś białoczelna (*Anser albifrons*). Przyroda obszaru jest zagrożona ze względu na bliskość Poznania i jego przemysłu, silną presję turystyczną i rekreacyjną, lokalizowanie elektrowni wiatrowych, penetrację siedlisk, zmiany stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód, zasypywanie starorzeczy, wycinanie lasów łęgowych. Problemem jest również zalesianie łąk, pastwisk oraz torfowisk i bagien, wyrąb drzew, a także usuwanie martwego drewna z lasu. Głównym problemem jest silnie rozwinięte budownictwo, lokalizacja i eksploatacja składowisk odpadów komunalnych i niekomunalnych, miejsca zrzutów ścieków oraz hałas.

Na podstawie inwentaryzacji Biura Urządzenia Lasu (2010 r.) i „Dokumentacji Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB300017 Ostoja Rogalińska”, listopad 2013 r., a także „Projektu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Rogalińska PLB300017, Ostoja Wielkopolska PLH300010, Będlewo-Bieczyny PLH300039 w ramach Planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Konstantynowo na okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.” ustalono, że na obszarze objętym projektem zmiany studium stwierdzono obszar występowania gatunków stanowiących przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000: kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*).

W Polsce Kania ruda i kania czarna związane są z terenami o urozmaiconym krajobrazie, z udziałem siedlisk otwartych, a przede wszystkim z obecnością większych zbiorników wodnych, jak rzeki, jeziora i stawy. Tereny leśne wykorzystują jako miejsce lokalizacji gniazda. [W: Gromadzki M. (red.) Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T.7].

Dzięcioł średni zamieszkuje stare lasy liściaste z dominującym udziałem dębów. Typowymi siedliskami dzięcioła średniego są grądy, świetliste i acydofilne dąbrowy oraz nadrzeczne lasy łęgowe. [W Gromadzki M. (red.) Ptaki (część II). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8].

Głównymi zagrożeniami dla ww. gatunków ptaków będzie więc utrata miejsc siedliskowych i żerowiskowych na skutek zmiany stosunków wodnych, zanieczyszczenia wód, zasypywania starorzeczy, wycinania lasów łęgowych czy też usuwania martwego drewna lasu.

Należy zauważyć, że na terenie objętym przedmiotową zmianą studium na terenie ww. obszaru Natura 2000 oraz w sąsiedztwie znajduje się krajobraz rozległej doliny rzecznej z mozaiką starorzeczy, łąk i lasów oraz pól uprawnych, a projekt zmiany studium utrzymuje większość terenu zgodnie z obecnym przeznaczeniem. Jednocześnie uznano, że przedmiotowy projekt zmiany studium nie spowoduje zmniejszenia siedlisk ptaków bytujących na tym terenie, ani nie zredukuje miejsc ich żerowania.

Ponadto w projekcie zmiany studium wzdłuż istotnych cieków wodnych, wzdłuż których zakłada się pozostawienie kierunków migracji zwierząt oraz pozostawienie pasów przewietrzeń – wyznaczono korytarze ekologiczne o zmiennej szerokości. Pasy te poszerzają się w miejscach, w których występują naturalne obszary łąk i podchodzące wodą obniżenia terenów. Celem wyznaczenia korytarzy ekologicznych jest zachowanie naturalnych szlaków przemieszczania się zwierząt i stworzenie naturalnych enklaw zieleni i terenów wolnych przewietrzających tereny zabudowane.

Biorąc powyższe pod uwagę uznano, że realizacja przedmiotowego projektu zmiany studium nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000, jego integralność i spójność sieci.

Celem ochrony użytku ekologicznego „Szuwary Gądeckie” jest zachowanie siedliska przyrodniczego o dużych wartościach krajobrazowych. Zgodnie z uchwałą nr XXXII/368/2004 Rady Miejskiej w Kórniku z dnia 27 października 2004 r. użytek ekologiczny podlega szczególnej ochronie prawnej polegającej na zakazie:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 4) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnego zbiornika wodnego,
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem użytkowanych gruntów rolnych,
- 6) wydobywania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów,
- 7) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 8) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin chronionych.

Zgodnie z załącznikiem graficznym do ww. uchwały przedmiotowy użytek ekologiczny zlokalizowany jest w południowej części działki nr 61/1, obręb Gądki, przylegającej do lasu. W projekcie zmiany studium na obszarze użytku ekologicznego „Szuwary Gądeckie” wyznacza się teren zieleni naturalnej, dla którego wskazuje się pozostawienie dotychczasowych form użytkowania z dopuszczeniem lokalizacji małej architektury turystyczno-wypoczynkowej, której celem jest podwyższanie walorów wypoczynkowych. W związku z powyższym realizacja projektu zmiany studium nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony użytku ekologicznego.

8.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko i poszczególne jego elementy, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

8.2.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Znaczącego oddziaływania na powierzchnię ziemi, o charakterze stałym należy spodziewać się na terenach wskazanych w projekcie zmiany studium pod zabudowę, w miejscach posadowienia budynków. Lokalizacja zabudowy spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Podobnie przeznaczenie terenów pod budowę dróg, w tym parkingów, będzie wymagało zajęcia powierzchniowego terenu i uszczelnienia go zgodnie z technologią budowy obiektów komunikacyjnych. Istnieje możliwość wystąpienia zmian w ukształtowaniu terenu, obejmujących między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów w związku z nowym zainwestowaniem. Możliwa jest również realizacja kondygnacji podziemnych budynków, co wiązać się będzie ze znacznymi przekształceniami w budowie geologicznej wierzchnich warstw gruntu. Przy lokalizacji inwestycji należy przeprowadzić w zależności od potrzeb, w tym dla lokalizacji podpiwniczenia, badania geotechniczne warunków posadowienia obiektów budowlanych.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz strukturze gruntu wystąpią również w przypadku realizacji robót budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz przyłączy do sieci infrastruktury technicznej. Na skutek ich przeprowadzenia mogą nastąpić zmiany we właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża, jak również przekształcenie powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i krótkoterminowym, związane z wykonaniem wykopów.

Skutkiem realizacji wszystkich przedsięwzięć budowlanych będzie powstawanie mas ziemnych, które zgodnie z przepisami odrębnymi, należy w odpowiedni sposób zagospodarować lub usunąć z terenu inwestycji. Kwestie postępowania z masami ziemnymi powinny być uwzględnione w zapisach planów miejscowych, sporządzanych dla poszczególnych obszarów gminy.

Utrzymanie obecnego kierunku zagospodarowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów będzie miało charakter zarówno pozytywny, jak i negatywny dla powierzchni ziemi. Skutkiem dalszego rolniczego i leśnego użytkowania gruntów będzie zachowanie istniejącej klasy bonitacyjnej gleb. Zagrożeniem dla powierzchni ziemi na tych terenach użytkowanych rolniczo będzie degradacja z powodu erozji wietrznej i wodnej, z uwagi na brak stałej szaty roślinnej. Z kolei pozytywny wpływ terenów leśnych na powierzchnię ziemi będzie przejawiał się w glebotwórczej i glebochronnej roli lasu, przeciwdziałaniu erozji gleb oraz przywracaniu zdolności biologicznej glebom zdegradowanym.

Dodatkowym potencjalnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi jest ewentualne, niewłaściwe gromadzenie odpadów stałych w obrębie działek, do czasu ich odbioru i wywiezienia na składowisko oraz powstawanie dzikich wysypisk śmieci. Na etapie funkcjonowania inwestycji odpady należy gromadzić w sposób selektywny w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki. Dalsze postępowanie z odpadami powinno nastąpić zgodnie z przepisami odrębnymi, które zapewniają ochronę powierzchni ziemi przed skażeniem.

Z uwagi na mało zróżnicowaną rzeźbę terenu obszarów objętych projektem zmiany studium zakłada się, że planowane w projekcie zagospodarowanie terenu nie spowoduje wystąpienia ruchów masowych ziemi (osuwisk).

Na obszarze gminy nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych nadających się do eksploatacji przemysłowej, zatem nie przewiduje się oddziaływania na powierzchnię ziemi spowodowanego tego rodzaju działalnością.

8.2.2. Oddziaływanie na krajobraz

W zakresie oddziaływania na krajobraz w projekcie zmiany studium przewiduje się wystąpienie przekształceń, o charakterze bezpośrednim, stałym i skumulowanym, związanych z nowym zainwestowaniem. Powstanie projektowanej zabudowy nie wpłynie znacząco negatywnie na walory krajobrazowe obszarów objętych zmianą Studium, położonych w ramach istniejących terenów zabudowy. Obszary przeznaczone pod nową zabudowę będą stanowiły kontynuację istniejącego sposobu zagospodarowania, tym samym planowane inwestycje zasadniczo nie będą ujemnie oddziaływać na krajobraz. Należy zaznaczyć, że odbiór wizualny poszczególnych fragmentów omawianej przestrzeni będzie miał charakter subiektywny i będzie zależny od zastosowanych form architektonicznych.

Skutkiem dopuszczenia lokalizacji budynków na obszarach dotychczas użytkowanych rolniczo, będzie zmiana otwartego krajobrazu użytków rolnych na krajobraz typowy dla terenów zurbanizowanych. Rozwój zabudowy będzie wiązał się również z budową infrastruktury komunikacyjnej oraz wykonaniem elementów towarzyszących, np. oświetleniem terenów komunikacji, lokalizacją urządzeń reklamowych. Pozytywnie na walory krajobrazowe wpłynie utrzymanie obecnego kierunku zagospodarowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów. Skutkiem ochrony obszarów rolniczych i leśnych przed zabudową będzie utrzymanie rolniczego i leśnego użytkowania tych terenów i zachowanie otwartego krajobrazu użytków rolnych oraz cennych wizualnie obszarów zadrzewionych.

8.2.3. Oddziaływanie na powietrze

Planowana w projekcie zmiany studium realizacja zabudowy będzie wiązała się z czasowym, skumulowanym, negatywnym oddziaływaniem na powietrze. Etap powstawania nowej zabudowy przyczyni się do okresowego, punktowego zapylenia, zwłaszcza w okresie suchej pogody, w obrębie placu budowy. Na etapie funkcjonowania zabudowy negatywny wpływ na powietrze będzie związany ze spalaniem paliw do celów grzewczych. Ponadto wpływ na stan czystości powietrza w skali lokalnej będzie wywierać emisja spalin z pojazdów, poruszających się drogami obsługującymi nową zabudowę. Zakłada się, że natężenie ruchu komunikacyjnego w sąsiedztwie nowych inwestycji ulegnie zwiększeniu, zatem istnieje zagrożenie pogorszenia stanu zanieczyszczenia powietrza związkami pochodzącymi ze spalania paliw napędowych. Wyżej wymienione oddziaływania będą miały charakter długoterminowy w przypadku ruchu komunikacyjnego, natomiast w odniesieniu do emisji z urządzeń grzewczych – charakter sezonowy.

Należy jednak zaznaczyć, że negatywny wpływ projektowanych inwestycji będą minimalizować nasadzenia zieleni na powierzchniach wolnych od utwardzenia. Ponadto pozytywnie na stan jakości powietrza wpłynie utrzymanie obecnego kierunku zagospodarowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów. Zachowanie istniejących zadrzewień oraz zagospodarowanie zielenią nowych obszarów będzie miało duże znaczenie przy oczyszczaniu powietrza z gazów, pyłów i kurzu, poprzez gromadzenie ich na powierzchni liści oraz jednoczesnej produkcji tlenu.

8.2.4. Oddziaływanie na klimat

Inwestycje dopuszczone do realizacji w projekcie zmiany studium nie spowodują zasadniczych zmian w warunkach klimatycznych obszaru gminy. Przewiduje się nieznaczny modyfikację warunków mikroklimatu, w zakresie zmiany temperatury oraz wilgotności powietrza, spowodowaną likwidacją powierzchni biologicznie czynnej, a także wzrostem emisji ciepła, pochodzącego ze spalania paliw do celów grzewczych, jak również wzrostu powierzchni utwardzonych wynikającego z rozwoju terenów zabudowy.

Do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych przyczyni się stosowanie indywidualnych systemów grzewczych na paliwa charakteryzujące się niskimi wskaźnikami emisji oraz urządzeń wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii. W granicach projektowanych terenów zabudowy możliwa będzie realizacja mikroinstalacji, rozumianych jako instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW. Wpływ funkcjonowania instalacji wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii o mocy mikroinstalacji w sensie makroskalowym (regionalnym) będzie pozytywny. Ich funkcjonowanie przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na konwencjonalne źródła energii, co w efekcie wpłynie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, wykonanym przez Ministerstwo Środowiska sektor budownictwa jest szczególnie wrażliwy na kilka elementów klimatu, zwłaszcza na wiatry i opady. Oddziaływanie tych czynników klimatycznych powinna znaleźć swoje odbicie w zakresie projektowania zarówno posadowienia, jak i konstrukcji niosącej budowli. Oddziaływanie deszczy jest szczególnie ważne w odniesieniu do problemu sprawności sieci kanalizacyjnych oraz występowania osuwisk skarp. Prognozy odnośnie wiatrów wskazują na nasilanie się zjawisk takich jak trąby powietrzne lub huragany, aczkolwiek trudno jest określić strefy szczególnie zagrożone tym zjawiskiem. Zwrócić należy uwagę na dużą dynamikę zmian warunków klimatycznych, które mogą negatywnie wpływać zarówno na wykonawstwo robót, jak i na właściwości wyrobów budowlanych w tym ich trwałość.

Zachowanie istniejących terenów leśnych oraz wprowadzenie terenów zieleni publicznej urządzonej wpłynie na złagodzenie warunków klimatycznych, w tym ujemnego oddziaływania promieniowania

słonecznego i wahań temperatury, retencjonowanie wody, zmniejszenie siły wiatru oraz utrzymanie wilgotności powietrza.

8.2.5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne realizacji ustaleń projektu zmiany studium przewiduje się zarówno negatywny, jak i pozytywny wpływ związany z rozwojem zabudowy. Jakość zasobów wodnych na obszarach objętych opracowaniem w znacznym stopniu zależy będzie od sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. Realizacja ustaleń projektu zmiany studium w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę i jej większe zużycie. Konsekwencją tego będzie również powstawanie nowych źródeł ścieków, które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone.

Zgodnie z ustaleniami § 26 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, w razie braku warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działka może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska.

Ponadto według przepisów art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Odprowadzanie ścieków do zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków nie będzie budziło obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego pod warunkiem właściwego wykonania zbiornika i instalacji doprowadzającej do niego ścieki oraz odpowiedniego użytkowania urządzeń oczyszczających ścieki. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na środowisko istotna jest okresowa kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych i prawidłowości działania przydomowych oczyszczalni ścieków oraz regularny wywóz nieczystości ciekłych ze zbiorników. W przypadku stwierdzenia awarii urządzenia konieczna jest jego niezwłoczna naprawa.

Odprowadzane ścieki przemysłowe muszą spełniać normy określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. W razie konieczności do obowiązków inwestora będzie należało zainstalowanie niezbędnych urządzeń podczyszczających ścieki przemysłowe i prawidłowa ich eksploatacja. Zaleca się prowadzenie wewnętrznej kontroli przestrzegania dopuszczalnych ilości i natężeń dopływu ścieków przemysłowych oraz ich wskaźników zanieczyszczenia, poprzez zainstalowanie urządzeń pomiarowych służących do określenia ilości i jakości ścieków przemysłowych.

W przypadku braku możliwości zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej pobór wody będzie odbywał się z ujęć własnych. Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wody podziemne wykorzystuje się przede wszystkim do zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Biorąc pod uwagę zapewnienie racjonalizacji zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową degradacją, dopuszczenie rozwiązań indywidualnych powinno być możliwe tylko i wyłącznie: w przypadku braku sieci wodociągowej do czasu jej realizacji, w przypadku niewystarczającej przepustowości sieci wodociągowej lub niewystarczających zasobów eksploatacyjnych ujęcia komunalnego, a także w przypadku braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej. Eksploatacja studni może potencjalnie

przyczynić się do uszczuplenia zasobów wód podziemnych oraz do pogorszenia jakości tych wód. Intensywność oddziaływania będzie zależeć od ilości zlokalizowanych urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych, a także od ilości ujmowanej wody. W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko, należy przyjąć zasadę realizacji sieci infrastruktury technicznej i terenów komunikacji przed powstaniem planowanej zabudowy.

Z uwagi na konieczność ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, należy dążyć do rozwiązywania problemu gospodarki ściekowej w poszczególnych miejscowościach, ze szczególnym uwzględnieniem wsi wyposażonych w wodociągi.

Czynnikiem wpływającym negatywnie na bilans wód podziemnych, będzie uszczelnienie gruntu poprzez realizację zabudowy oraz towarzyszących jej powierzchni utwardzonych, co spowoduje pozbawienie go naturalnych zdolności filtracyjnych i ograniczenie spływu wód opadowych i roztopowych. Na obszarach, które nie są wyposażone w sieć kanalizacji deszczowej odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowy będzie odbywać się w granicach działki budowlanej, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Według ustaleń § 28 ww. rozporządzenia działka budowlana, na której sytuowane są budynki, powinna być wyposażona w kanalizację umożliwiającą odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W przypadku budynków niskich lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Należy zaznaczyć, że ze środowiskowego punktu widzenia korzystniejsze jest zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z uwagi na spowolnienie tempa spływu od odbiornika oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu, przed odprowadzeniem do odbiornika, poprzez spływ przez powierzchnie zadarnione. W związku ze wspomnianymi wyżej lokalnymi uwarunkowaniami, zaleca się zastosowanie rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych z terenu inwestycji, np. lokalizację zbiorników retencyjnych, których realizacja przyczyni się do zatrzymania wód opadowych i roztopowych w granicach przedmiotowych działek i ustabilizowania poziomu wód gruntowych.

Ponadto, w fazie realizacji inwestycji istnieje potencjalne ryzyko wystąpienia zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. W celu jego zminimalizowania wykonawca powinien odizolować zaplecze budowlane od gruntu i wód gruntowych. Miejsce składowania materiałów budowlanych należy odpowiednio uszczelnić i zabezpieczyć za pomocą geosyntetyków, natomiast materiały wykorzystywane w trakcie budowy należy przechowywać w szczelnych kontenerach spełniających wymagania przeciwpożarowe i ochrony środowiska. Natomiast na etapie funkcjonowania inwestycji należy dokonać podczyszczenia wód opadowych i roztopowych, powstających na przedmiotowym terenie, przed wprowadzeniem do wód lub ziemi, o ile wynika to z przepisów odrębnych.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę istnieje możliwość lokalizacji kondygnacji podziemnych budynków, co może potencjalnie mieć negatywny wpływ na stan i jakość wód podziemnych, w tym ewentualne odwodnienia stałe lub czasowe. W związku z tym realizację kondygnacji podziemnych należy poprzedzić sporządzeniem dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne terenu, w celu oceny możliwości wystąpienia zagrożeń warunków gruntowo-wodnych. Ich lokalizacja powinna być warunkowana tym, że nie doprowadzi do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, destabilizacji stosunków wodnych oraz nie wpłynie niekorzystnie na stateczność gruntów.

Oddziaływanie dalszego rolniczego użytkowania gruntów na wody będzie miało charakter zarówno pozytywny, z uwagi na zachowanie powierzchni biologicznie czynnej oraz utrzymanie naturalnych warunków retencji, jak i negatywny z powodu spływu zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych. Stan czystości wód na przedmiotowych obszarach będzie związany głównie ze stosowaniem nawozów na terenach rolnych. Ścieki powstałe w wyniku prowadzonej działalności rolniczej należy zagospodarować zgodnie z obowiązującymi przepisami. W tym zakresie należy przestrzegać przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu. Nie zakłada się pogorszenia stanu czystości

i jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych, jednakże nie przewiduje również poprawy tego stanu, ze względu na dalsze odprowadzanie wód z terenów rolniczych bezpośrednio do gruntu i wód powierzchniowych.

Dla zminimalizowania, ograniczenia dopływu wód obciążonych nawozami mineralnymi, środkami ochrony roślin proponuje się stworzenie bariery zieleni ochronnej (zadrzewień, pokrywy darniowej) na obrzeżu jezior. Celem działań ochronnych jest doprowadzenie rzeki Kopli do I kl. czystości, jezior w rynnice Kórnicko-Zaniemyskich do II klasy.

Szczególną ochroną objęto dolinę rzeki Warty, jako obszar występowania głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) w piętrze czwartorzędowym. Odcinek pradoliny tzw. „basen mosiński” stanowiący ujęcie wody dla m. Poznania z wyznaczonymi strefami ochronnymi podlegający ochronie w skali krajowej. Jest to Obszar Najwyższej Ochrony (ONO), w granicach którego wody gruntowe nie są izolowane od powierzchni terenu.

Ochronie podlega także struktura wodonośna czwartorzędowa Wielkopolskiej Doliny Kopalnej, która zalega w północnej i zachodniej części gminy wraz z obszarem wysokiej ochrony wód podziemnych OWO. Dolina Kopalna jest głównym zbiornikiem wód podziemnych Nr 144, o znaczeniu regionalnym, którego zasoby wodne są podstawą zaopatrzenia w wodę miast i wsi na terenie woj. wielkopolskiego.

Zachowanie istniejących terenów leśnych oraz wprowadzenie zieleni na terenach zieleni publicznej urządzonej wpłynie pozytywnie na stan ilościowy i jakościowy wód, z uwagi na pełnione przez nie funkcje retencyjne i filtracyjne wobec spływających zanieczyszczonych wód opadowych.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, projektowane zmiany przeznaczenia terenów objętych zmianą studium nie przyczynią się do nieosiągnięcia celów Odry”, gdyż rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stanie się bardziej uzasadniona ekonomicznie. Nie przewiduje się również wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na stan zasobów wodnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Zapisy projektu zmiany studium z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony środowiska skutecznie minimalizują ryzyko pogorszenia stanu wód.

8.2.6. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Faza realizacji ustaleń projektu zmiany studium dotyczących zmiany kierunku zagospodarowania na cele budownictwa wpłynie negatywnie na szatę roślinną. Powstanie nowej zabudowy spowoduje zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej na działkach dotychczas niezainwestowanych, a także likwidację miejsc bytowania gatunków zwierząt, co przyczyni się do ich migracji. Ponadto, realizacja projektowanego zagospodarowania terenu doprowadzi do zmiany charakteru istniejącej roślinności. Nowe zagospodarowanie wyeliminuje obecną szatę roślinną lasów, łąk i pól uprawnych i spowoduje jej zastąpienie roślinnością towarzyszącą budynkom oraz terenom komunikacji, reprezentowaną w dużej mierze przez gatunki obce rodzimej flory, tj. gatunki ozdobne. Skala oddziaływania nowej zabudowy w znacznym stopniu uzależniona będzie od ustaleń sporządzanych dla tych terenów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, określających intensywność i zasięg nowych inwestycji budowlanych oraz zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym przyrody ożywionej.

W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na rośliny przy realizacji poszczególnych inwestycji zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji zieleni oraz przyjęcie zasady omijania istniejących drzew, o ile zaistnieje taka możliwość. W projektach budowlanych inwestycji, planując zagospodarowanie danego terenu, należy możliwie zaadaptować występujące zadrzewienia i zakrzewienia. Drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą użytą na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy zastosować rozwiązania

zapewniające ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego, w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielski. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. W związku z powyższym w projektach budowlanych inwestycji, planując zagospodarowanie danego terenu, należy możliwie zaadaptować występujące zadrzewienia i zakrzewienia. Ponadto zaleca się, aby wprowadzana zieleń towarzysząca nowym budynkom charakteryzowała się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Należy dostosować ją do warunków siedliskowych panujących na danym terenie.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium na zwierzęta. Wzmoczona, okresowa emisja hałasu na etapie budowy budynków będzie miała jedynie wpływ na zmianę miejsca bytowania występujących na tych terenach gatunków zwierząt. Ubytek powierzchni ich żerowisk będzie nieznaczący w stosunku do pozostałych obszarów niezainwestowanych, znajdujących się w sąsiedztwie terenów objętych zmianą studium. Nie przewiduje się również negatywnego wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na populację chronionych ssaków, ptaków, gadów oraz płazów potencjalnie bytujących w sąsiedztwie obszarów objętych opracowaniem. Zaznacza się, że zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzonych prac, a więc również ochronę gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych objętych ochroną prawną. W okresie inwestycyjnym prace budowlane należy zaplanować poza sezonem wędrówki ptaków i wzmoczonej wędrówki zwierząt.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium dotyczących utrzymania obecnego kierunku zagospodarowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów wpłynie pozytywnie na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną. Dalsze rolnicze i leśne użytkowanie tych terenów przyczyni się do zachowania istniejącej powierzchni biologicznie czynnej, walorów przyrodniczych, różnorodności biologicznej, a także korytarzy ekologicznych, umożliwiając bytowanie i migrację gatunków zwierząt i roślin, związanych z siedliskami polnymi i leśnymi.

Zakłada się, że nowe zainwestowanie nie zmniejszy różnorodności biologicznej na terenie gminy Kórnik. Może jedynie spowodować migrację istniejących gatunków zwierząt na tereny niezainwestowane. Z kolei wprowadzanie zieleni towarzyszącej budynkom docelowo przyczyni się do zwiększenia bioróżnorodności, z uwagi na wprowadzanie nowych gatunków roślin. Można zatem założyć pozytywny, pośredni i długoterminowy wpływ planowanych inwestycji na różnorodność biologiczną.

8.2.7. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny

Nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu zmiany Studium w zakresie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Przedmiotowe grunty nie należą do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami.

Występują natomiast obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat. Na obszarach tych obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych.

Okresowe podtopienia mogą występować w związku z wysokim stanem wód rzeki Warty. Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego na tych terenach należy przyjmować rozwiązania projektowe zapewniające utrzymanie swobodnego przepływu wód powodziowych oraz zapewniające bezpieczeństwo okolicznym mieszkańcom i ochronę ich mienia. Należy zaznaczyć, że tereny objęte opracowaniem, dla których ustalono kierunek zagospodarowania terenu pod budownictwo, położone są poza granicami obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Głównym źródłem emisji pola elektromagnetycznego na przedmiotowym obszarze jest napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV Kromolice-Pątnów (z odgałęzieniem do GPZ w Plewiskach) i Kromolice-Ostrów Wielkopolski. Projektowany przebieg linii elektroenergetycznej 400 kV, prowadzonej po śladzie istniejącej linii 220 kV w tej części gminy nie wzbudza wielkich emocji. Ale ustawione słupy kratownicowe o wysokości około 60-75 m, stanowiąc będą duże zanieczyszczenie wizualne środowiska. Niemniej, linia ta omija istniejącą i projektowaną zabudowę. Nie zmieni się natomiast wyznaczona (dla istniejącej linii 220 kV) szerokość pasa technologicznego równa 70 m (2x35 m), ale zmniejszy się obszar, w którym natężenie pola elektrycznego będzie przekraczać 1 kV/m (wartość graniczna dla zabudowy mieszkaniowej). Na odcinku Września-Pątnów wynosi on 27 m od osi linii w każdą stronę. Również w odniesieniu do pozostałych linii można przyjąć, że ich ponadnormatywne oddziaływanie nie wykracza poza zasięg wyznaczonego pasa technologicznego, jako że wszystkie linie napowietrzne projektuje się w taki sposób, żeby wartości natężenia pola elektrycznego i pola magnetycznego w miejscach dostępnych dla ludzi były niewielkie. Ponadto, właściciel linii jest zobowiązany do stałego monitoringu jej stanu i dokonywania m.in. okresowych pomiarów natężenia pola elektrycznego i pola magnetycznego. Środków ochrony przed nimi jest sporo: umieszczanie źródeł pola w dostatecznie dużej odległości od miejsc dostępnych dla ludzi, optymalny dobór linii przesyłowych, automatyzacja urządzeń wytwarzających pole itp. A w ostateczności ekranowanie.

Poziomy hałasu emitowanego przez krajowe linie przesyłowe wysokich i najwyższych napięć nie przekraczają w odległości kilkunastu m od osi linii (nawet w najgorszych warunkach pogodowych) wartości: 35 dB (A) dla linii 110 kV, 40 dB (A) – dla linii 220 kV i 48 dB (A) – dla linii 400 kV. W miejscowych planach należy wskazać skuteczne środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne zmniejszające poziom hałasu, co najmniej do poziomów dopuszczalnych.

Przez obszary objęte projektem zmiany Studium przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia dn 500. Przy lokalizacji obiektów budowlanych w sąsiedztwie gazociągów należy respektować przepisy dotyczące wymagań w tym zakresie, zawartych w przepisach odrębnych. Zgodnie z tymi przepisami odległości od osi gazociągu powinny wynosić 38,0 m.

Mając na uwadze powyższe nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium w zakresie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Zakłada się natomiast pozytywny wpływ realizacji ustaleń projektu na ludzi, z powodu wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych, przyczyniających się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy. Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę będą odpowiedzią na potrzeby lokalnej społeczności. Realizacja ustaleń zmiany studium przyczyni się do poprawy jakości wypoczynku mieszkańców i turystów, a także będzie generowała nowe miejsca pracy.

Na etapie robót budowlanych warunki przebywania na obszarach objętych projektem zmiany studium oraz w ich otoczeniu będą czasowo niekomfortowe z powodu zwiększonego poziomu hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza spowodowanego emisją spalin i pyleniem. Ponadto wpływ na klimat akustyczny obszarów opracowania oraz generowanie wibracji będzie miał ruch komunikacyjny odbywający się sąsiadującymi trasami komunikacyjnymi, tj. drogą ekspresową S11, drogami wojewódzkimi, drogami powiatowymi oraz drogami gminnymi. Przewiduje się, że w związku

z powstaniem nowych terenów inwestycyjnych, ruch samochodowy na głównych trasach komunikacyjnych ulegnie zwiększeniu. Zakładany wzrost liczby pojazdów nie powinien jednak w istotny sposób wpłynąć na wzrost emisji hałasu, gdyż postęp techniczny w zakresie motoryzacji pozwala na skuteczne obniżenie poziomu hałasu u źródła. Należy spodziewać się większej liczby pojazdów o poziomie hałasu niższym od obecnie emitowanego przez pojazdy samochodowe, szczególnie pojazdy „ciężkie”. Powstają również nowe rodzaje nawierzchni, które zmniejszają emisję hałasu związaną z toceniem kół po nawierzchni. Należy zaznaczyć, że zgodnie z § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych, przy czym dopuszcza się wznoszenie budynków w tym zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwość poniżej poziomu ustalonego w przepisach odrębnych, bądź zwiększających odporność budynku na zagrożenia i uciążliwości takie jak m.in. hałas i drgania (wibracje). Ponadto, zgodnie z art. 174 ustawy Prawo ochrony środowiska emisje polegające m.in. na powodowaniu hałasu, powstające w związku z eksploatacją dróg, nie mogą spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający tym obiektem ma tytuł prawny. Według art. 139 ww. ustawy, przestrzeganie wymagań ochrony środowiska związanych m.in. z eksploatacją dróg zapewnia zarządzający tym obiektem.

W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania przy lokalizowaniu obiektów budowlanych należy uwzględnić strefę uciążliwości drogi dla budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwość lokalizacji obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, znajdujących się w strefie uciążliwości tras komunikacyjnych, należy dopuścić jedynie pod warunkiem zapewnienia właściwych warunków akustycznych w nowoprojektowanych budynkach, poprzez zastosowanie środków technicznych ograniczających ponadnormatywne oddziaływanie hałasu, np. ekranów akustycznych, rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych planowanych obiektów, odpowiedniego usytuowania obiektów na terenie inwestycji, czy też zieleni izolacyjnej. Wielogatunkowe nasadzenia będą odpowiadały za tłumienie hałasu generowanego przez trasę komunikacyjną, tj. jego rozpraszanie i pochłanianie. W przypadku wystąpienia przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej proponuje się wykorzystanie metod i środków związanych z lokalizacją i odpowiednim ukształtowaniem budynków oraz ich izolacją przed negatywnymi oddziaływaniami akustycznymi takimi jak np. lokalizacja zabudowy niemieszkalnej od strony drogi w celu stworzenia bariery akustycznej dla zlokalizowanych w dalszej odległości budynków, usytuowanie budynków prostopadle do drogi, zastosowanie rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych i funkcjonalnych poszczególnych obiektów.

Realizacja założeń projektu zmiany studium umożliwi realizację terenów koncentracji przemysłu i usług. Ich funkcjonowanie może mieć wpływ na generowanie uciążliwości akustycznych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ruchem komunikacyjnym pojazdów obsługujących planowane obiekty. Zgodnie z art. 144 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Zatem do obowiązków inwestora należy zastosowanie na terenie przedsięwzięcia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych skutecznie ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu i drgań na tereny sąsiednie.

Obecny poziom zaawansowania technologicznego oraz stosowanie nowoczesnych procesów w zakładach przemysłowych pozwala przypuszczać, że instalacje przewidziane do realizacji nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych terenów sąsiednich, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie

maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji, itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie.

Ponadto znaczenie dla kształtowania klimatu akustycznego będzie miał również ruch samolotów, w związku z położeniem omawianego obszaru w zasięgu strefy podejścia samolotów do lotniska wojskowego Poznań - Krzesiny. Hałas ten ma charakter chwilowy, a częstotliwość jego występowania jest zmienna w ciągu roku.

Utrzymanie obecnego kierunku zagospodarowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów wpłynie pozytywnie na ludzi, z uwagi na zachowanie oraz wzbogacenie walorów krajobrazowych przedmiotowych obszarów oraz pełnionych przez nie funkcji wypoczynkowych.

8.2.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach obszarów objętych zmianą Studium znajdują się obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne. Potencjalnym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych jest realizacja procesów budowlanych, natomiast dla obiektów zabytkowych - niewłaściwie prowadzone prace budowlane przy obiektach lub w ich otoczeniu, lokalizacja obiektów zasłaniających widok na zabytek, czy też dysharmonizujących przestrzennie i kompozycyjnie z jego elementami, jak również likwidacja starodrzewu.

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, ustala się obowiązek uzgodnienia z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zakresu prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu, celem tych uzgodnień będzie ustalenie obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

W celu ochrony środowiska kulturowego w miejscowych planach należy:

- w sąsiedztwie parków zakazać lokalizowania inwestycji mogących niekorzystnie wpływać na warunki mikroklimatyczne panujące w parkach oraz stan zieleni, powodujących degradację obszarów parkowych oraz otulin parków poprzez źródła zanieczyszczeń: zrzuty ścieków na łąki, ścieki, nielegalne składowiska odpadów,
- wykluczyć zabudowę zakłócającą ekspozycję zamku, wykluczyć lokalizację obiektów o formach i kubaturze obcych historycznie, ukształtowanej przestrzeni
- (urządzeń przemysłowych albo dużych ferm zwierzęcych, lokalizacja wież telefonii komórkowej – wpływa deprecjonująco na panoramę miejscowości i zespołów zabytkowych, stanowiąc konkurencję dla zabytkowej architektury – wież kościołów, wież ciśnień będących historycznymi dominantami obszarów wiejskich. tego typu inwestycje mają niekorzystny wpływ na ukształtowanie zabytkowej przestrzeni jako element nie harmonizujący z krajobrazem kulturowym. Poprzez ingerencję elementów obcych zniszczeniu ulegają wartości widokowe – przestrzenne założenia, panoramy oraz otoczenie zabytkowych obiektów o wartości lokalnej),
- należy dążyć do zachowania i odtworzenia historycznych układów komunikacyjnych i osi widokowych,
- określić zasady zagospodarowania (np. zakaz zabudowy, zakaz nasadzeń drzew, lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych i in., zakłócających wgląd na eksponowany zabytek),
- wśród obszarów z ograniczeniami zabudowy uwzględnić tereny dawnych parków podworskich podlegających ochronie, ponieważ na ich terenach możliwe jest jedynie wykorzystanie pod zabudowę miejsc, w których wcześniej istniały obiekty historyczne.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zagospodarowanie terenów objętych zmianą Studium, w granicach których występują obiekty cenne kulturowo, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi, nie wpłynie negatywnie na obszary i obiekty objęte ochroną.

Oddziaływanie skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na dobra materialne występujące na analizowanych obszarach, rozumiane jako wytwory kultury i sztuki oraz elementy infrastruktury technicznej i społecznej, będzie wiązało się z dopuszczeniem realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz rozbudowę infrastruktury społecznej, co pozytywnie wpłynie na rozwój gminy Kórnik.

8.2.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Zasoby naturalne rozumiane są jako elementy przyrody mające znaczenie dla bytowania i gospodarki człowieka. Są nimi m.in.: gleby, surowce mineralne, wody, lasy, łąki, zwierzęta. Analizując oddziaływanie na zasoby naturalne stwierdzić należy co następuje:

- negatywne oddziaływanie na gleby może zaistnieć w sytuacji zabudowy obszarów dotychczas wolnych od zainwestowania, jak również kontynuacja rolniczego użytkowania terenu,
- na obszarze gminy nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych nadających się do eksploatacji przemysłowej; występujące i zidentyfikowane, na terenach rolnych o niskiej klasie bonitacji gleb, niewielkie złoża piasku mogą być eksploatowane na cele lokalne, pod warunkiem dokonania rekultywacji terenu po wyrobisku, w związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na te zasoby naturalne,
- znaczące oddziaływanie na pozostałe komponenty środowiska zostały omówione w kolejnych podrozdziałach rozdziału 8.

8.2.10. Skutki oddziaływania projektu zmiany studium na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektu zmiany studium na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Oddziaływanie wskazanych przez zmianę studium rodzajów zagospodarowania terenu oraz obiektów z nimi związanych podzielić można na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane. Skutki realizacji zapisów projektu zmiany studium oddziaływania można z kolei rozpatrywać w kontekście czasu oddziaływania:

- długoterminowego (w skali kilkudziesięciu lat),
- średnioterminowego (około 5 – 10 lat),
- krótkoterminowego (około 1 roku),
- chwilowego (około 1 doby).

Rodzaj i skalę przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w podrozdziałach 8.1. i 8.2.1.-8.2.9. oraz w poniższej tabeli (Tabela 8.).

Tabela 8. Przewidywane oddziaływania realizacji ustaleń projektu zmiany studium na poszczególne komponenty środowiska

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania											Brak oddziaływania
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	
obszary Natura 2000	•			•			•			•	•	
inne formy ochrony przyrody	•			•			•			•	•	
różnorodność biologiczna		•	•				•			•		
ludzie		•					•			•		
zwierzęta		•		•			•				•	
rośliny	•			•			•			•	•	
woda		•	•				•			•	•	
powietrze		•		•			•			•		
powierzchnia ziemi	•			•			•	•			•	
krajobraz	•			•			•	•			•	

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania											
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	pozytywne	negatywne	Brak oddziaływania
klimat		•	•				•			•		
zasoby naturalne	•			•			•	•			•	
zabytki		•					•			•		
dobra materialne		•					•			•		

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie zmiany studium pociągnie za sobą zmianę istniejącego stanu środowiska. Sposób i stopień oddziaływania na środowisko zależny będzie od lokalnych uwarunkowań, takich jak: typ krajobrazu, budowa geologiczna, ukształtowanie terenu, stosunki wodne, walory przyrodnicze, stan czystości powietrza oraz zainwestowanie terenu.

Zakłada się korzystny wpływ skutków realizacji zapisów projektu zmiany studium na ludzi, roślinność, różnorodność biologiczną, stan czystości wód, dobra materialne i zabytki, z uwagi na powstanie nowych terenów inwestycyjnych, generujących miejsca pracy, wprowadzenie nasadzeń zieleni na terenach obecnie użytkowanych rolniczo, docelowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach przeznaczonych pod zabudowę, możliwość lokalizacji budynków i rozwój infrastruktury technicznej oraz ustalenie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Przewiduje się negatywny wpływ skutków realizacji zapisów projektu zmiany studium na powierzchnię ziemi, powietrze, wody podziemne, rośliny, zwierzęta oraz krajobraz, z powodu przekształcenia gruntu w miejscach realizacji inwestycji, generowanie zanieczyszczeń do powietrza przez źródła grzewcze budynków, pojazdy samochodowe oraz instalacje w potencjalnych obiektach produkcyjnych, obniżenie poziomu wód podziemnych z uwagi na uszczelnienie gruntu, likwidację miejsc bytowania gatunków zwierząt, jak również z powodu przekształcenia otwartego krajobrazu pól uprawnych.

Nie zakłada się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania skutków ustaleń projektu zmiany studium na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody, a także zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

Na obszarach objętych zmianą studium obowiązują wszystkie zapisane w obowiązującym dokumencie Studium zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego.

- 1) W celu ochrony powierzchni ziemi określa się:
 - obowiązek rekultywacji dzikich miejsc poboru piasku i żwiru,
 - obowiązek uzyskiwania koncesji na wydobywanie piasku lub żwiru na potrzeby lokalne.
- 2) W odniesieniu do rzeźby terenu wprowadza się zakaz zmiany ukształtowania terenu bez wyraźnych ustaleń dotyczących tego problemu w ustaleniach planu miejscowego.
- 3) Odnośnie ochrony gleb ustala się:
 - ograniczenie przeznaczania pod zabudowę gruntów III klasy bonitacji gleb,
 - gromadzenie odpadów komunalnych w miejscach wyłącznie do tego przeznaczonych i zapewnienie wywożenia odpadów na wysypisko, zgodnie z gminnym systemem gospodarki odpadami,

- zakaz odprowadzania nie oczyszczonych ścieków bezpośrednio do gruntu.
- 4) W zakresie ochrony wód ustala się:
- obowiązek wstępnego oczyszczania, z substancji ropopochodnych i części stałych, wód opadowych z parkingów i powierzchni utwardzonych,
 - zakaz realizacji przedsięwzięć wymagających urządzeń wodochłonnych, jeśli ich zapotrzebowanie naruszałoby równowagę lokalnych zasobów.
 - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących spowodować zanieczyszczenie wód podziemnych.
 - zakaz kierowania wód opadowych z terenów przedsięwzięć budowlanych na działki sąsiednie.
- 5) W zakresie gospodarki leśnej ustala się bezwzględne utrzymanie zasobów leśnych w strukturze przestrzennej gminy jak i podejmowanie działań w kierunku zalesienia gruntów nie nadających się do prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej lub do zabudowy
- 6) W zakresie ochrony przestrzennych walorów krajobrazowych ustala się:
- wykonywanie nowoprojektowanych ciągów komunikacyjnych, linii napowietrznych i kablowych, podziemnych rurociągów oraz innych obiektów liniowych w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym ochronę walorów krajobrazowych,
 - ustalanie takich zasad kształtowania zabudowy, które zapewnią czytelność walorów krajobrazowych sąsiadujących z tą zabudową terenów.
- 7) W zakresie ochrony klimatu akustycznego ustala się:
- zakaz lokalizacji inwestycji, które mogą generować hałas o natężeniu większym niż określonym w przepisach odrębnych, regulujących to zagadnienie,
 - zakaz przekroczenia standardów jakości środowiska poza teren, do którego ma tytuł prawny podmiot prowadzący eksploatację instalacji powodującej wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych.

Szczegółowe ustalenia w zakresie rozwiązań zmniejszających bądź eliminujących szkodliwe oddziaływania powinny zostać zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Niektóre z występujących problemów jak np.: zanieczyszczenie wód, czy też rozwój sieci komunikacyjnej ma charakter ponad lokalny. Dlatego ich rozwiązanie wymaga odpowiedniej współpracy z innymi jednostkami administracyjnymi.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Ponadto obowiązek dokonywania okresowej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a przy tym także oceny aktualności studium, nakłada na Wójta ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Skutki realizacji ustaleń zmiany studium i analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenę pozytywnych i negatywnych skutków realizacji zmiany studium, proponuje się dokonywać zgodnie z przepisem art. 32 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tj. co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady.

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów

środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem zmiany studium.

Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie:

- jakości wód,
- jakości (zanieczyszczenia) powietrza,
- jakości gleb,
- jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu),
- oddziaływania pól elektromagnetycznych,
- gospodarowania odpadami.

Monitoring powinien obejmować przede wszystkim środowiskowe skutki realizacji następujących zadań:

- zmiany zachodzące na obszarach chronionych – analiza powinna być przeprowadzana co rok w oparciu o materiały Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- zmiany z zakresu infrastruktury technicznej – analiza w oparciu o wyniki pomiarów hałasu dróg wojewódzkich na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ.

W przypadku dopuszczenia atestowanych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, wskazane jest prowadzenie ich ewidencji w celu kontroli częstości ich opróżniania. Należy prowadzić monitoring szczelności zbiorników lub ich okresowe kontrole, aby uniknąć ewentualnego wycieku ścieków do ziemi lub do wód. Monitoringiem proponuje się również objąć indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Istotnym z punktu widzenia ochrony środowiska jest również monitoring zmian zachodzących na obszarach chronionych w związku z realizacją inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji miejscowego planu i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na położenie gminy Kórnik w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji projektu zmiany Studium na środowisko.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt zmiany studium jest projektem optymalnym zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, a jednocześnie spełniający potrzeby społeczeństwa. Poprzez sprecyzowanie zapisów zgodnie z obowiązującymi przepisami, gmina otrzyma dokument, który ułatwi posługiwanie się narzędziami planistycznymi oraz umożliwi realizację zamierzeń inwestycyjnych.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kórnik, zwanego w dalszej części opracowania „projektem zmiany studium”.

Projekt sporządzany jest na podstawie:

- uchwały nr XXII/278/2016 Rady Miasta i Gminy Kórnik z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kórnik, ze zmianą obejmującą obszar obrębów Czołowo, Konarskie, Radzewo, Czmoniec, Czmoń i Błażejewko,
- uchwały nr XXVII/326/2016 Rady Miasta i Gminy Kórnik z dnia 26 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Kórnik, ze zmianą obejmującą północny zachód gminy, tj. obszar obrębów: Koninko, Szczytniki, Kamionki, Bnin oraz części obrębów Żerniki, Gądkki, Borówiec, Skrzyński, Kórnik, Biernatki – jezioro i Dziećmierowo na zachód od trasy S11.

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń zmiany Studium na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

Prognoza składa się z 13 rozdziałów.

Głównym celem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena najbardziej prawdopodobnych środowiskowych skutków realizacji ustaleń zmiany studium oraz wynikających z niej form zagospodarowania terenów. Prognoza określa wzajemne relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie zmiany studium kierunkami rozwoju przestrzennego gminy a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Wskazano również możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających szkodliwe oddziaływanie na środowisko, mogących wynikać z realizacji ustaleń zmiany Studium oraz sformułowano propozycje innych, niż w przedstawionym i opiniowanym projekcie, ustaleń sprzyjających ochronie środowiska. W prognozie analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie zmiany studium (część tekstowa) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały.

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium.

Zgodnie z uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium, celem opracowania jest ustalenie aktualnych, z punktu widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych gminy Kórnik, kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru, z uwzględnieniem postępującego procesu antropopresji oraz aktualnego stanu zagospodarowania przestrzeni. Konieczna jest również weryfikacja obowiązujących ustaleń studium dla przedmiotowego obszaru w zakresie wyznaczenia obszarów pod zabudowę mieszkaniową oraz usankcjonowanie stanu istniejącego.

Dla przeważającej części obszaru przystąpienia do zmiany studium nadal obowiązują zapisy pierwotnej wersji tego dokumentu, zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Kórniku nr LV/450/98 z 16 czerwca 1998 roku. Dla pozostałej części gminy poczyniono już kroki do aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dążąc jednocześnie do zaspokojenia aktualnych potrzeb społeczno-ekonomicznych gminy Kórnik. Dla obszaru północnego-wschodu gminy, zmianę studium zatwierdzono uchwałą Rady Miejskiej w Kórniku nr XX/237/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r.

Obrepy Biernatki, Dębiec i Prusinowo zostały zaktualizowane uchwałą nr XXIX/334/2012 z 28 grudnia 2012 r. Opracowanie zmiany studium następuje z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik.

Przedmiotowa zmiana studium służyć będzie przede wszystkim pobudzeniu rozwoju gminy oraz ochronie interesów publicznych.

Gmina Kórnik zajmuje powierzchnię 186,5 km², co stanowi 0,6% obszaru województwa wielkopolskiego i 9,8% obszaru powiatu poznańskiego. Siedzibą organów gminy jest miasto Kórnik. W jej skład wchodzi 25 sołectw: Biernatki, Błażejewko, Błażejewo, Borówiec, Czołowo, Czmoniec, Czmoń, Dachowa, Dębiec, Dziećmierowo, Gądky, Kamionki, Konarskie, Koninko, Kromolice, Mościenica, Pierzchno, Prusinowo, Radzewo, Robakowo, Runowo, Skrzyńki, Szczodrzykowo, Szczytniki, Żerniki. Na jej terenie znajduje się 31 miejscowości, które zamieszkuje łącznie 26 216 mieszkańców (stan na 31.12.2017 r.)⁸.

Zgodnie z uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium, zakres opracowania obejmuje obszar obrębów Czołowo, Konarskie, Radzewo, Czmoniec, Czmoń, Błażejewko, Koninko, Szczytniki, Kamionki, Bnin oraz części obrębów Żerniki, Gądky, Borówiec, Skrzyńki, Kórnik, Biernatki – jezioro i Dziećmierowo na zachód od trasy S11. Łączna powierzchnia obszarów objętych opracowaniem wynosi ok. 118,7 km².

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych drogowych przechodzących przez obszar objęty zmianą studium należą: droga wojewódzka nr 431 Granowo – Nowe Dymaczewo – Mosina – Kórnik, droga wojewódzka nr 434 Kleszczewo – Kórnik – Śrem – Kunowo – Gostyń – Sarnowa, drogi powiatowe nr 2461P, 2464P, 2470P, 2471P, 2472P, 2480P, 2489P. Wzdłuż wschodniej granicy opracowania przebiega droga ekspresowa S11. Sieć dróg uzupełniają drogi gminne. Przez północną część obszaru objętego projektem zmiany studium przebiega linia kolejowa nr 272 relacji Kluczbork – Poznań Główny. Przedmiotowy teren przecina czterotorowa, dwunapięciowa linia elektroenergetyczna 2x400 kV relacji Kromolice-Ostrów, fragment dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji Plewiska-Konin (po trasie linii 220 kV, na odcinku Plewiska-Kromolice, realizowana jest linia czterotorowa, dwunapięciowa 2x220 kV+2x400 kV, wymienione powyżej linie stanowią m.in. fragment połączenia 400 kV Plewiska-Ostrów)

Przez obszar objęty opracowaniem przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia:

- gazociąg DN500 relacji Śrem - Poznań (rok budowy 1972) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla którego obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 76,0 m (tj. 38,0 m na stronę gazociągu),
- gazociąg DN100 odboczka Konarskie (rok budowy 1998) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla którego obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu),
- gazociąg DN100 odboczka Kaleje - Jezioro Wielkie (rok budowy 1998) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla którego obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu).

Ponadto, przez obszar objęty opracowaniem przebiega pas ochronny linii radiowej łączącej radiowo-telewizyjne centrum nadawcze RTCN w Poznaniu ze stacją w Śremie (Góra). Pas ten stanowi obszar leżący po obu stronach linii łączącej środki anten współpracujących stacji linii radiowej, w odległości do 50 m.

Gmina Kórnik położona jest w zlewni rzeki Warty, w dorzeczu rzeki Odry. Rzeka Warta stanowi południowo-zachodnią granicę gminy. Prawobrzeżnym dopływem rzeki Warty przepływającym przez przedmiotowy teren jest rzeka Kopla, uchodząca do niej poza granicą gminy w pobliżu południowej granicy miasta Poznania. Najważniejszym dopływem Kopli jest Głuszynka, zwana również Kamionką, mająca 21,6 km długości. Głuszynka wypływa z jez. Raczyńskiego, a następnie przepływa przez ciąg siedmiu jezior rynny Kórnickiej. Pozostałymi ciekami wodnymi na obszarze objętym opracowaniem są rzeki: Kanał Tesiny-Orkowo, Dopływ z gaj. Czmoń, Świątnica, Michałówka, Kanał Radzewicki. Wody powierzchniowe na przedmiotowym terenie stanowią również jeziora: Bnińskie (260,6 ha), Kórnickie

⁸ <https://www2.kornik.pl/>

(85,0 ha), Skrzynki Duże (76,3 ha), Skrzynki Małe i Borowieckie. Ponadto, obszar objęty projektem zmiany studium pokryty jest siecią rowów melioracji szczegółowej, stanowiących odprowadzalniki wód drenarskich i powierzchniowych.

Obszar objęty projektem zmiany studium znajduje się w granicach udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP nr 143 - Subzbiornik Inowrocław-Gniezno, GZWP nr 144 - Dolina Kopalna Wielkopolska oraz GZWP nr 150 - Pradolina Warszawa-Berlin.

Obszar opracowania projektu zmiany studium objęty jest następującymi formami ochrony przyrody:

- Rogaliński Park Krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH30012,
- Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik,
- użytek ekologiczny „Szuwary Gądeckie”.

Do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu zmiany studium zalicza się:

- niezadowalająca jakość wód JCWP, w granicach których znajduje się przedmiotowy obszar i konieczność osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla JCWP,
- konieczność uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej w granicach terenów położonych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
- degradacja klimatu akustycznego w sąsiedztwie tras komunikacyjnych,
- degradacja powierzchni ziemi spowodowana jej rolniczym użytkowaniem,
- przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską.

Obszar objęty zmianą studium jest częściowo zlokalizowany w granicach obszarów objętych formami ochrony przyrody, zatem do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należy również:

- konieczność ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk, dla których powołany został obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH30012,
- uwzględnienie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, dla ochrony których został powołany Rogaliński Park Krajobrazowy oraz wyróżniającego się krajobrazu, zróżnicowania siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których został ustanowiony Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kórnik.

W przypadku braku realizacji zmiany studium oraz planów miejscowych istnieje realne zagrożenie degradacji przedmiotowych terenów poprzez chaotyczne, bezplanowe ich zabudowywanie. Obecnie możliwe jest wydawanie warunków zabudowy bez konieczności dostosowania przeznaczenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w którym zawarta jest polityka przestrzenna. Może to skutkować powiększaniem terenów mieszkaniowych i usługowych o niekorzystnym oddziaływaniu na środowisko bez zachowania terenów przyrodniczo chronionych, np. korytarzy ekologicznych migracji zwierząt. Sytuacja taka utrudni kształtowanie ład przestrzennego oraz ochronę środowiska. Brak realizacji ustaleń zmiany studium może przyczynić się do utrwalenia stanu istniejącego co w dłuższej perspektywie może prowadzić do postępującej degradacji środowiska przyrodniczego i krajobrazu poprzez niekontrolowany rozwój różnego rodzaju niekorzystnej działalności, samowoli budowlanej. Może również skutkować brakiem kontroli władz Gminy nad procesem rozwoju różnorodnych funkcji wprowadzanych przez inwestorów, które to nie uwzględniają kompleksowego podejścia do ochrony walorów krajobrazowych czy respektowania wymogów dla obszarów i obiektów chronionych.

Uchwalenie przedmiotowej zmiany studium jest uzasadnione ze względu na konieczność uwzględnienia zmian z polityce przestrzennej gminy i dostosowania jej do potrzeb lokalnej społeczności. Studium porządkuje wszystkie procedury sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

które w odróżnieniu od studium stanowią akty prawa miejscowego. Prawo miejscowe oprócz definiowania przeznaczenia i sposobów zagospodarowania i zabudowy terenów w formie nakazów, zakazów i dopuszczeń, określa również wiele istotnych zagadnień z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, które w powiązaniu z przepisami odrębnymi pozwalają na kształtowanie polityki przestrzennej z uwzględnieniem konieczności ochrony i poprawy jakości środowiska.

Projekt zmiany Studium uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym, wspólnotowym i regionalnym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu są takie opracowania jak: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” oraz „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.

W toku przeprowadzonych analiz stwierdzono, iż przewidywane przekształcenia środowiska dla terenów objętych zmianą studium będą miały charakter lokalny, a potencjalne oddziaływania ograniczą się do najbliższego sąsiedztwa. Powierzchnie działek, na których dokonano zmiany przeznaczenia terenu są niewielkie w stosunku do całości powierzchni obszarów chronionych, na terenie których są zlokalizowane. Ponadto ze względu na charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji nie przewiduje się generowania przez nie znaczących uciążliwości do środowiska.

Negatywne oddziaływanie projektowanego przeznaczenia terenu będzie wiązało się przede wszystkim z przekształceniem powierzchni ziemi, zmianami w krajobrazie oraz zniszczeniem istniejącej szaty roślinnej w miejscach posadowienia budynków.

Z kolei zakłada się korzystny wpływ skutków realizacji zapisów planu na ludzi, z uwagi na stworzenie nowych terenów inwestycyjnych w gminie Kórnik, na różnorodność biologiczną, z powodu wprowadzenia nowych nasadzeń gatunków roślin towarzyszących zabudowie oraz pełniących funkcje izolacyjne, jak również pozytywne oddziaływanie na stan czystości wód, ze względu na docelowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania skutków ustaleń projektu zmiany studium na zabytki i dobra materialne.

W związku z tym, iż większość terenów podlegających zmianie studium jest objęta formami ochrony przyrody, planowane inwestycje powinny podlegać w dalszych procedurach uzgodnień (na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji środowiskowych dla poszczególnych przedsięwzięć) szczegółowej i wnikliwej ocenie oddziaływania na środowisko według ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Poprawne przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko pozwoli na uniknięcie negatywnych oddziaływań na chronione gatunki roślin i zwierząt oraz ich siedliska, będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz innych form ochrony przyrody ustanowionych na terenie gminy, jak również pozwoli uniknąć negatywnego oddziaływania na ich integralność.

Na obszarach objętych zmianą studium obowiązują wszystkie zapisane w obowiązującym dokumencie studium zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.

Szczegółowe ustalenia w zakresie rozwiązań zmniejszających bądź eliminujących szkodliwe oddziaływania powinny zostać zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Niektóre z występujących problemów jak np.: zanieczyszczenie wód, czy też rozwój sieci komunikacyjnej ma charakter ponad lokalny. Dlatego ich rozwiązanie wymaga odpowiedniej współpracy z innymi jednostkami administracyjnymi.

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub

w ramach indywidualnych zamówień. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem zmiany studium. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie: jakości wód, jakości (zanieczyszczenia) powietrza, jakości gleb, jakości klimatu akustycznego (oddziaływanie hałasu), oddziaływanie pól elektromagnetycznych, gospodarowania odpadami.

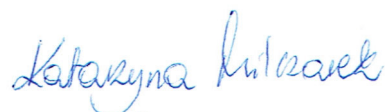
Z uwagi na położenie gminy Kórnik w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji zmiany studium na środowisko.

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt zmiany studium jest projektem optymalnym zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, a jednocześnie spełniający potrzeby społeczeństwa.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCEJ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KÓRNIK

Oświadczam, że jako autor prognozy spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.



Katarzyna Miłczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu